Henry
MILLER

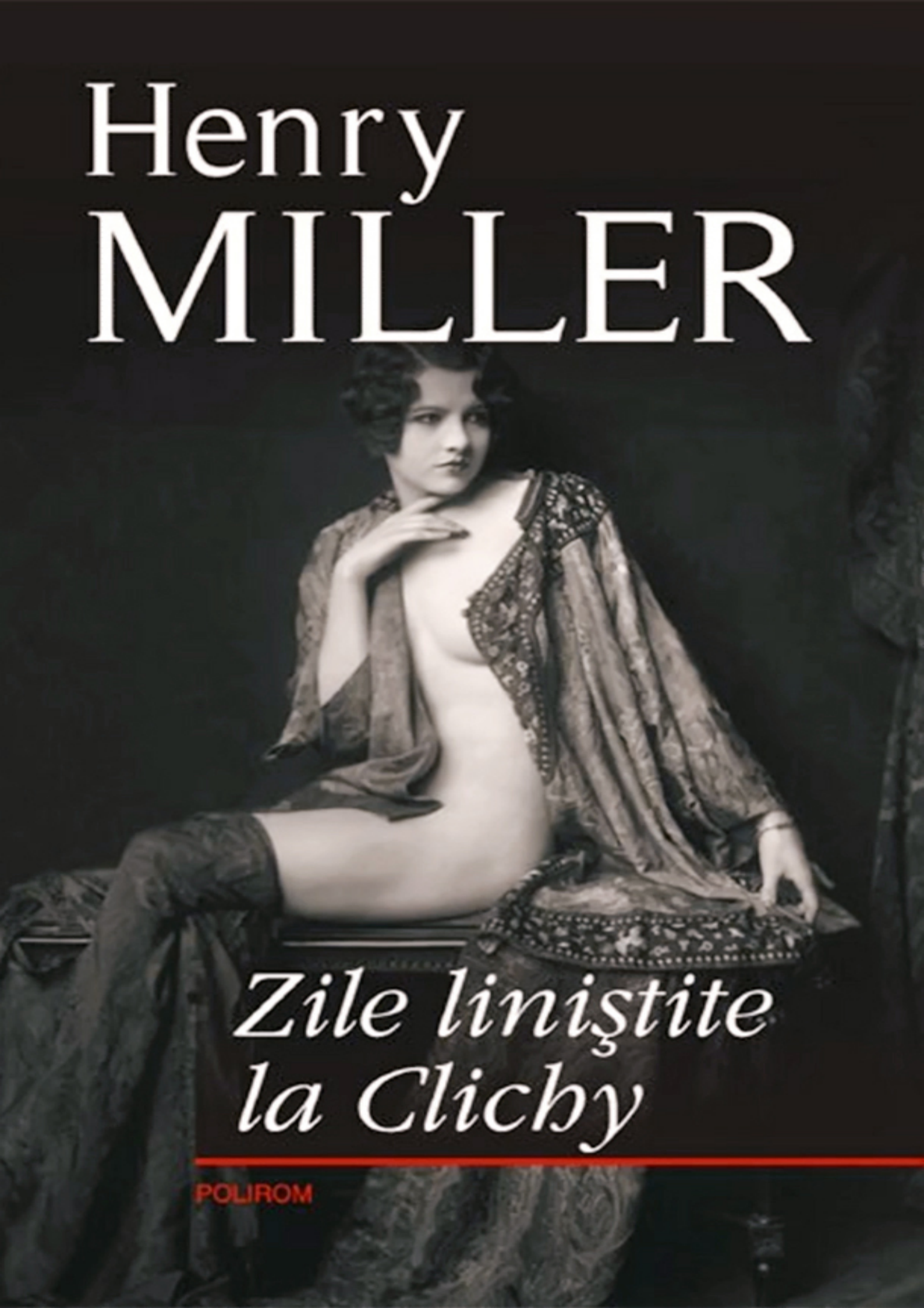

Zile liniştite la Clichy

POLIROM

Henry Miller

ZILE LINIȘTITE LA CLICHY

Traducere din limba engleza de
Alexandru Vlad

POLIROM

Editura POLIROM
- 2010 -

ZILE LINIȘTITE LA CLICHY

În timp ce scriu se lasă noaptea și oamenii ies să cineze. A fost o zi cenușie, cum poți vedea adesea la Paris. Plimbându-mă în jurul cvartalului ca să-mi împrospătez gândurile, n-am putut să nu cuget la teribilul contrast dintre cele două orașe (New York și Paris). Ora e aceeași și cam același gen de zi, și totuși până și cuvântul cenușiu, care a stat la baza asociației pe care am făcut-o, are foarte puțin în comun cu acel *gris* care, în urechile unui francez, poate trezi o lume întreagă de gânduri și sentimente. Mult timp în urmă, străbătând străzile Parisului, studiind acuarelele expuse în vitrinele galeriilor, mi-am dat seama de absența surprinzătoare a acelei nuanțe care se cunoaște a fi gri Payne. Mă refer la asta pentru că Parisul, după cum știe toată lumea, este cu osebire un oraș cenușiu. Mă refer la asta pentru că, în domeniul acuarelei, pictorii americani folosesc acest pigment de gri făcut la comandă, excesiv și obsesiv. În Franța plaja de griuri pare infinită; aici se pierde însuși efectul de gri.

Mă gândeam la acest imens univers de gri pe care-l cunoscusem la Paris, pentru că la ora aceasta, când în mod obișnuit o iau spre bulevarde, am simțit un impuls de-a mă întoarce acasă ca să scriu: ceva complet pe dos față de procedura mea obișnuită. Acolo ziua mea tocmai ar lua sfârșit, și instinctiv m-aș pregăti pentru a mă pierde în mulțime. Aici mulțimea – lipsită de orice culoare, orice nuanță, orice distincție – mă face să mă închid în mine, mă face să mă întorc înapoi în camera mea, să caut în imaginația mea acele elemente ale unei vieți care acum îmi lipsește și care, combinate și asimilate, pot genera iarăși

acele griuri delicate și naturale atât de necesare creării unei existențe susținute și armonioase. Privind spre Sacre Coeur din orice punct de pe Rue Laffitte într-o zi ca asta, la o oră ca asta, mi-ar fi fost de ajuns ca să mă aflu în extaz. Acesta a fost efectul asupra mea chiar și atunci când am fost flămând și nu aveam un loc unde să dorm. Aici, chiar dacă aș avea o mie de dolari în buzunar, nu găsesc nicio imagine care să-mi inducă sentimentul de extaz.

Într-o zi cenușie la Paris mă trezeam adesea că pașii mă duc spre Place Clichy, în Montmartre. De la Clichy la Aubervilliers e un lung șir de cafenele, restaurante, teatre, cinematografe, prăvălii de mărunțișuri, hoteluri și bordeluri. E Broadway-ul Parisului, corespunzând acelei mici porțiuni aflate între străzile 42 și 53. Broadway-ul e trepidant, orbitor, năucitor, și n-ai un loc unde să te așezi. Montmartre este indolent, leneș, indiferent, arătând cumva ponosit și obosit, nu atât strălucitor, cât seducător, nu scânteietor, ci lucind cu o flacără mocnită. Broadway-ul pare excitant, chiar magic uneori, dar aici nu există focul, căldura – e un ecran de azbest strălucitor luminat, paradisul agenților publicitari. Montmartre e uzat, șters, neglijent, etalându-și viciul, mercenar, vulgar. Este mai degrabă antipatic decât atrăgător, dar într-un mod insidios antipatic, ca viciul însuși. Există baruri mărunte pline aproape exclusiv cu prostituate, pești, mardeiași și cartofori, care, chiar dacă ai reușit să treci de ele de o mie de ori, până la urmă tot te aspiră înăuntru ca să pună stăpânire pe tine ca victimă. Există hoteluri pe străzile laterale ce pornesc din bulevard a căror urâțenie este atât de sinistră că te înfiori la ideea de a intra în ele, și totuși e inevitabil că la un moment dat vei petrece o noapte, poate o săptămână sau o lună, în unul din acestea. S-ar putea chiar să devii atât de legat de locul în cauză încât să constați într-o bună zi că viața ta întreagă s-a transformat și că, ceea ce

într-o zi ți s-a părut a fi sordid, meschin, mizerabil, a devenit acum încântător, tandru, frumos. Acest farmec insidios al Montmartre-ului se datorează, în mare parte, bănuiesc, traficului sexual ce se face în plină vedere. Sexul nu e romantic, mai ales când e comercializat, dar generează o aromă, picantă și nostalgică, care e de departe mai strălucitoare și mai seducătoare decât cea mai strălucitor luminată Gay White Way. De fapt e destul de evident că viața sexuală înflorește mai bine într-o lumină scăzută, mohorâtă: e acasă în chiaroscuro și nu în strălucirea luminii de neon.

La unul din colțuri în Place Clichy se află Cafe Wepler, care a fost pentru o lungă perioadă bârlogul meu preferat. Am stat acolo, înăuntru și afară, în oricare momente ale zilei și pe orice fel de vreme. O cunoșteam ca pe-o carte. Fețele chelnerilor, managerilor, casierițelor, curvelor, ale clientelei, chiar și ale îngrijitorilor de la toalete, mi-s gravate în memorie ca și cum ar fi ilustrații într-o carte pe care o citesc în fiecare zi. Îmi amintesc acea primă zi când am intrat în Cafe Wepler, în anul 1928, cu soția mea la remorcă; îmi amintesc șocul pe care l-am încercat când am văzut o prostituată căzând beată moartă peste una din micile măsuțe ale terasei și nimeni nu i-a sărit în ajutor. Am fost uluit și oripilat de indiferența omenească a francezilor; încă mai sunt, în ciuda tuturor calităților pe care le au și pe care am ajuns să le cunosc de atunci încoace.

— Nu-i nimic, era doar o prostituată… era beată. Încă mai aud aceste cuvine. Dar e foarte franțuzească această atitudine și, dacă nu înveți s-o accepți, sejurul tău în Franța n-o să fie foarte plăcut.

În zilele cenușii, când era frig peste tot cu excepția marilor cafenele, anticipam cu plăcere o oră sau două petrecute la Cafe Wepler înainte de-a mă duce să cinez. Atmosfera atrăgătoare care învăluia locul pornea de la cioporul de prostituate

care de obicei se ațineau pe la intrare. Pe măsură ce se autodistribuiau treptat printre clientelă, locul devenea nu numai cald și plăcut, dar chiar înmiresmat. Ele bântuiau în lumina scăzută ca niște licurici parfumați. Acelea care au fost destul de norocoase să găsească un client se retrăgeau cu el agale în stradă, de obicei ca să se întoarcă peste puțină vreme și să-și reia locul de dinainte. Altele tocmai își făceau țanțoșe intrarea, arătând vioaie și gata pentru activitatea de seară. Colțul în care se întruneau de obicei era ca o bursă, piața sexului, care avea urcările și căderile ei ca orice altă bursă. O zi ploioasă era de obicei o zi bună, după cum mi se părea mie. Există doar două lucruri pe care le poți face într-o zi ploioasă, după cum se spune, și prostituatele nu-și pierdeau niciodată vremea jucând cărți.

Era o după-amiază târzie de zi ploioasă când am ochit o prezență nouă la Cafe Wepler. Ieșisem să fac cumpărături, și brațele îmi erau încărcate de cărți și discuri de patefon. Trebuie să fi primit un mandat neașteptat din America în acea zi, pentru că, cu toate cumpărăturile pe care le făcusem, încă mai aveam câteva sute de franci în buzunar. M-am așezat aproape de locul unde avea loc bursa, înconjurat de un stol fremătând de prostituate flămânde, pe care n-am avut nicio problemă să mă prefac că nu le văd pentru că privirile-mi erau literalmente lipite de această răpitoare frumusețe care stătea aparte într-un colț al cafenelei. O consideram drept o tânără femeie atrăgătoare care-și dăduse o întâlnire cu iubitul și care venise probabil mai din timp. Comandase un *aperitif* de care abia dacă se atinsese. Bărbaților care trecuseră pe lângă masa ei le aruncase câte-o privire directă, fermă, dar asta nu însemna nimic – o franțuzoaică nu-și pleacă privirile cum ar face o femeie din Anglia sau America. Se uita liniștită în jurul ei, cântărind ce vedea, dar fără un efort vădit de a atrage atenția asupra ei. Era demnă și discretă,

încrezătoare și stăpână pe sine. Aștepta. Și eu așteptam. Eram curios să văd pe cine aștepta. După o jumătate de oră, timp în care i-am prins privirile de câteva ori și i le-am reținut, am decis că aștepta pe oricine va face cuvenita mișcare de început. În mod obișnuit trebuia să faci doar un semn cu capul sau cu mâna și fata își părăsea masa și venea la a ta – dacă era genul acela de fată. Nu eram absolut sigur nici măcar acum. Mi se părea că arăta prea bine, prea stilată, prea bine… hrănită, aș putea spune.

Când ospătarul își făcu iarăși turul i-am arătat-o și l-am întrebat dacă o cunoaște. Când spuse că nu, i-am sugerat s-o invite să vină și să stea la masa mea. I-am privit fața în timp ce primea mesajul. Am fost cuprins de un adevărat fior când am văzut-o că zâmbește și privește în direcția mea cu un semn de recunoaștere. M-am așteptat să se ridice imediat și să vină, dar în loc de asta rămase așezată și zâmbi din nou, mai discret de data aceasta, după care întoarse capul și păru a se uita visătoare prin vitrină. Am lăsat atunci să treacă câteva momente și apoi, văzând că nu avea intenția să facă vreo mișcare, m-am ridicat și m-am dus la masa ei. Mă întâmpină destul de cordial, de parcă aș fi fost cu adevărat un prieten al ei, dar am observat totuși că era puțin iritată, aproape jenată. Nu eram sigur dacă voia sau nu să mă așez, dar am făcut-o oricum și, după ce am comandat de băut, am atras-o repede într-o conversație. Vocea îi era și mai incitantă decât înfățișarea – era moderată, destul de joasă, și guturală. Era vocea unei femei care se bucura că trăiește, care se simte bine în pielea ei, fără griji și fără avere, și care va face orice pentru a-și păstra crâmpeiul de libertate de care se bucura. Era vocea cuiva căruia îi făcea plăcere să dăruiască, și să cheltuiască; am simțit că i-o percep mai degrabă cu diafragma decât cu inima.

Am fost surprins, trebuie să recunosc, când se grăbi să-mi explice că făcusem un *faux pas* venind la masa ei.

— Am crezut că ai înțeles, spuse ea, că voi veni eu să ne întâlnim afară. Asta încercam să-ți comunic telegrafic.

Lăsă să se înțeleagă că nu voia să fie cunoscută aici ca o profesionistă. M-am scuzat pentru gafă și m-am oferit să mă retrag, ceea ce ea acceptă ca pe un gest delicat peste care trebuia trecut cu o strângere de mână și un zâmbet grațios.

— Ce sunt toate astea? spuse ea, schimbând repede subiectul și pretinzând a fi interesată de pachetele pe care le așezasem pe masă.

— Nimic altceva decât niște cărți și niște discuri, am spus, sugerând că n-ar prezenta pentru ea niciun interes.

— Sunt autori francezi? întrebă ea, brusc punând o notă de sincer interes, după câte mi s-a părut.

— Da, am răspuns, dar mă tem că unii destul de plicticoși. Proust, Celine, Elie Faure… Tu ai prefera un Maurice Dekobra, nu?

— Lasă-mă să le văd, te rog. Vreau să văd ce fel de cărți franțuzești citește un american.

Am deschis pachetul și i-am înmânat cartea lui Elie Faure. Era *Dans peste foc și apă.* Ea frunzări paginile, zâmbind, scoțând scurte exclamații în timp ce citea ici și colo. Apoi așeză cu hotărâre cartea jos, o închise, și-și puse mâna peste ea ca pentru a o păstra închisă.

— Ajunge, să vorbim despre ceva mai interesant.

După un moment de tăcere adăugă:

— *Celui-là, est-il vraiment français?*

— *Un vrai de vrai,* am răspuns eu, zâmbind larg.

Ea păru încurcată.

— E o franceză excelentă, continuă ea, ca pentru sine, și totuși nu e chiar franceză…

Comment dirais-je?

Eram pe cale să-i spun că înțelegeam perfect ce vrea să spună când se lăsă pe spătarul canapelei, îmi luă mâna și cu un zâmbet poznaș menit să-i împrospăteze candoarea, spuse:

— Uite, sunt o ființă de-o lene strigătoare la cer. Nu am răbdare să citesc cărți. E prea mult pentru sărmanul meu cerebel.

— Există multe alte lucruri de făcut în viață, am răspuns eu, întorcându-i zâmbetul. Spunând asta am pus mâna pe piciorul ei și l-am strâns cu căldură. Într-o clipă mâna ei o acoperi pe a mea, și mi-o mută pe partea mai moale, mai cărnoasă. Apoi, aproape la fel de repede, îmi îndepărtă mâna spunând:

— *Assez, nous ne sommes pas seuls ici.*

Am sorbit din pahare și ne-am relaxat. Nu mă grăbeam s-o iau pe sus. În primul rând, eram prea fermecat de modul cum vorbea, care era deosebit și-mi spunea că nu era pariziancă. Limba vorbită de ea era o franceză pură, și pentru un străin ca mine o încântare s-o asculte. Pronunța distinct fiecare cuvânt, aproape fără să folosească nici argoul, nici colocvialismele. Cuvintele ieșeau din gura ei pe deplin formate și cu un tempo retard, ca și cum le-ar fi rulat pe cerul gurii înainte de-a le fi încredințat hăului în care sunetul și sensul sunt cu atâta repeziciune alterate. Încetineala ei, care era voluptoasă, învelea cuvintele într-un puf moale; acestea veneau plutind spre urechea mea ca niște bulgări de scamă. Trupul ei era greu, pământean, dar sunetele care ieșeau din gâtul ei erau ca notele limpezi ale unui clopoțel.

Avea calități native, cum se spune, dar nu mi-a făcut impresia a fi o prostituată sută la sută. Că urma să meargă cu mine, și va lua bani pentru asta, eram sigur – dar asta nu face dintr-o femeie o prostituată.

Mă atinse cu mâna, și ca o focă dresată, ciocănelul mi se ridică voios la mângâierea ei

delicată.

— Abține-te, murmură ea, nu e bine să te exciți prea repede.

— Să ieșim de aici, am spus eu, făcându-i semn chelnerului.

— Da, spuse ea, să mergem undeva unde putem discuta în voie.

Cu cât mai puține discuții, cu atât mai bine, mi-am spus în gând, în timp ce-mi adunam lucrurile și-o însoțeam în stradă. O bucățică de mâna întâia, cugetam, urmărindu-i mersul cum ieșea printre ușile batante. O și vedeam legănându-se în capul pulii mele, o bucățică proaspătă și zdravănă de carne așteptând să fie tranșată și asezonată.

În timp ce traversam bulevardul ea îmi spuse cât de încântată era că a găsit pe cineva ca mine. Ea nu cunoștea pe nimeni la Paris, ea se simțea singură. Poate c-o s-o scot prin împrejurimi, să-i arăt orașul? Ar fi amuzant să fii condusă prin oraș, capitala propriei țări, de un străin. Am fost vreodată la Amboise sau Blois sau Tours? Poate putem face o excursie împreună într-o zi. *Ça vous plairait?*

Am mers cu pas alene, flecărind astfel, până am ajuns la un hotel pe care ea părea să-l știe.

— E curat și plăcut aici, spuse ea, și dacă e puțin rece, ne vom încălzi unul pe altul în pat.

Mă strânse cu afecțiune de braț.

Camera era intimă ca un cuibușor. Am așteptat o clipă pentru săpun și prosoape, i-am dat un bacșiș cameristei, și am încuiat ușa. Ea își scosese pălăria și blana de la gât, și rămăsese în picioare lângă geam așteptând să mă îmbrățișeze. Ce bucățică fierbinte, consistentă! Am crezut că-i crește carnea sub atingerile mele. În câteva clipe am început să ne dezbrăcăm.

M-am așezat pe marginea patului să-mi desfac șireturile de la pantofi. Ea era în picioare lângă mine, scoțându-și hainele. Când am ridicat

privirea nu mai avea nimic pe ea decât ciorapii. Stătea acolo, așteptând s-o evaluez din priviri mai cu luare aminte. M-am ridicat și mi-am pus iar brațele în jurul ei, petrecându-mi mâinile fără grabă peste zonele proeminente ale cărnii. Ea se desfăcu din îmbrățișare, și ținându-mă la distanța brațelor vru, sfioasă, să știe dacă nu eram cumva dezamăgit.

— Dezamăgit? am îngânat eu. Ce vrei să spui?

— Nu sunt prea grasă? spuse ea, lăsând să-i coboare privirile și privindu-și lung burtica.

— Prea grasă? Cum, ești minunată. Ești ca un Renoir.

La asta se roși.

— Un Renoir? repetă ea, ca și cum parcă n-ar fi auzit niciodată numele acesta. Nu, glumești!

— Oh, nu contează. Vino încoace, lasă-mă să-ți mângâi pisicuța aceea a ta.

— Așteaptă, trebuie să-mi fac întâi toaleta.

Și în timp ce se ducea spre *bidet* spuse:

— Intră în pat. Fă-l comod și călduț, bine?

M-am dezbrăcat la iuțeală, mi-am spălat pula din politețe, și am plonjat între cearșafuri. Bideul era chiar lângă pat. Când și-a termina abluțiile a început să se usuce cu prosopul subțire, uzat. M-am întins și i-am înhățat tufișul zbârlit, care încă era puțin umed. Mă împinse înapoi în pat și, aplecându-se peste mine, își puse la lucru gura fierbinte și roșie. I-am strecurat un deget înăuntru ca s-o fac să se umezească. Apoi, trăgând-o peste mine, i-am implântat-o până în prăsele. Era una din acele pizde care se potrivea ca o mănușă. Contracțiile ei musculare îndemânatice îmi smulseră curând gemetele. În tot acest interval mă lingea pe gât, subsuori, pe lobii urechilor. Cu mâinile mele amândouă o ridicam ș-o lăsam iar, rotindu-i pelvisul roată-roată. Până la urmă, cu un geamăt, se lăsă cu toată greutatea peste mine; am întors-o pe spate, i-am pus picioarele pe umerii

mei, și am tras tare să-i smulg țipetele. Am crezut că variez la nesfârșit; îmi venea în fluxuri egale, ca dintr-un furtun de grădinărit. Când mi-am scos-o mi se părea că aveam o erecție și mai mare decât atunci când o băgasem.

— *Ça c'est quelque chose,* spuse ea, cuprinzându-mi pula în palmă și mângâind-o apreciativ cu degetele. Da' știu că te pricepi la asta, nu-i așa?

Ne-am ridicat, ne-am spălat, și ne-am târât iarăși în pat. Rezemat într-un cot, mi-am plimbat mâna în sus și-n jos pe trupul ei. Ochii îi radiau luminoși în timp ce stătea pe spate, complet relaxată, cu picioarele desfăcute, cu carnea furnicându-i. N-am rostit niciunul nicio vorbă timp de câteva minute. Am aprins pentru ea o țigară, i-am pus-o în gură, și m-am cufundat adânc în pat, privind satisfăcut în tavan.

— O să ne mai vedem? am întrebat eu după o vreme.

— Asta depinde de tine, spuse ea, trăgând adânc fumul în piept. Se roti să-și lepede țigara și apoi, dându-se mai aproape, privindu-mă direct, zâmbind, dar serioasă în același timp, spuse cu vocea ei joasă, modulată:

— Ascultă, trebuie să-ți spun ceva cu toată seriozitatea. Trebuie să-ți cer o favoare deosebită… Am probleme, mari de tot. O să mă ajuți, dacă îți cer asta?

— Sigur, am spus eu. Dar cum anume?

— E vorba de bani, spuse ea, liniștit și simplu. Am nevoie de mulți… *Trebuie* să fac rost. Nu spun pentru ce anume. Trebuie doar să mă crezi. Mă poți crede?

M-am întins și am înhățat pantalonii de pe scaun. Am pescuit toate bancnotele și tot mărunțișul care erau în buzunare și i l-am dat.

— Îți dau tot ce am, am spus. Asta-i tot ce pot face.

Ea puse banii pe măsuța de noapte de lângă ea fără să se uite la ei și, aplecându-se, mă sărută pe sprânceană.

— Ești un băiat de zahăr, spuse ea.

Rămase deasupra mea, privindu-mă în ochi cu gratitudine mută, sufocată, apoi mă sărută pe gură, nu cu pasiune, ci încet, pe îndelete, parcă pentru a-și exprima afecțiunea pe care n-o putea pune în cuvinte și pe care era prea delicată pentru a o concretiza oferindu-mi trupul ei.

— Nu pot spune nimic în clipa aceasta, spuse ea, căzând la loc pe pernă. *Je suis émue, c'est tout.* Apoi, după o pauză scurtă, adăugă: E ciudat cum ai tăi nu sunt niciodată așa de buni cu cineva cum este un străin. Voi, americanii, sunteți foarte buni, foarte gentili. Avem multe de învățat de la voi.

Era un refren atât de vechi pentru mine că aproape că mi-a fost rușine de mine însumi că pozasem iar în americanul cei generos. I-am explicat că era un accident faptul că aveam atâția bani în buzunar. La asta îmi răspunse că era cu atât mai minunat gestul meu.

— Un francez s-ar fi făcut nevăzut, spuse ea. Nu i-ar fi dăruit niciodată primei fete întâlnite doar pentru că aceasta avea nevoie de ajutor. *Je connais la chanson,* ar fi zis el.

N-am mai spus nimic. Era adevărat, și nu era adevărat, în același timp. Trebuie tot felul de oameni ca să facă o lume, și deși până la acea dată nu întâlnisem încă un francez generos, eram convins că aceștia există. Dacă i-aș fi spus cât de lipsiți de generozitate fuseseră propriii mei prieteni, conaționalii mei, nu m-ar fi crezut în ruptul capului. Și dacă aș fi adăugat că nu generozitatea fusese cea care mă mânase, ci mila de sine, eu dându-mi mie însumi (pentru că nimeni n-ar fi putut fi atât de generos cu mine ca mine însumi), ar fi crezut probabil că-mi lipsește o doagă.

M-am lipit de ea și mi-am îngropat capul la sânul ei. Mi-am lăsat capul ceva mai jos și am lins-o pe lângă buric. Apoi și mai jos, sărutând caierul des de păr. Îmi trase capul încet în sus și, trăgându-mă deasupra ei, își afundă limba în gura mea. Pula mi se întări instantaneu; alunecă în ea tot atât de firesc ca un angrenaj într-un mecanism pus în funcțiune. Am avut una din acele erecții lungi care înnebunesc o femeie. Am lucrat-o îndelung și după poftă, acum deasupra ei, acum dedesubt, apoi din lateral, apoi scoțând-o afară încet, ațâțând-o, masându-i buzele vulvei cu vârful înverșunat al pulii mele. Într-un sfârșit am scos-o de tot și am rotit-o în jurul sânilor ei. Se uită la ea cu uimire.

— Ți-a venit? întrebă ea.

— Nu, am spus. Acum o să încercăm altceva, și am tras-o afară din pat și am așezat-o în poziție pentru o pătrundere totală și definitivă pe din dos. Ea se întinse pe sub craci și o introduse cu mâna ei, balansându-și ademenitor curul roată în timp ce făcea asta. Ținând-o ferm din jurul taliei, am pătruns-o până-n măruntaie.

— Oh, oh, așa-i bine, așa-i *minunat,* gemu ea, învârtindu-și curul cu frenetică energie. Am scos-o iar afară ca să mi-o aerisesc, frecând-o în joacă de bucile ei.

— Nu, nu, se rugă ea, nu face asta. Vâr-o înăuntru, vâr-o toată înăuntru… nu mai pot să aștept.

Se întinse iar pe dedesubt și o fixă pentru mine, încovoindu-și spinarea și mai mult de data aceasta, și împingând în sus de parcă ar fi vrut să-nhațe candelabrul. Am putut simți că-mi vine iar, de pe la mijlocul spinării; mi-am flexat ușor genunchii și am mai împins-o înăuntru încă un grad sau două. Apoi bang! se dezlănțui ca o rachetă cosmică.

Era deja de mult vremea cinei când ne-am despărțit jos în stradă în fața unui pisoar. Nu stabilisem nicio întâlnire clară cu ea, nici n-o

întrebasem care era adresa ei. Era o înțelegere tacită că locul în care puteam s-o găsesc era cafeneaua. Chiar în timp ce ne luam rămas bun mi-a trecut brusc prin minte că nici măcar n-am întrebat-o cum o cheamă. Am strigat-o înapoi și am întrebat-o care i-e numele – nu cel întreg, ci numele mic.

— N.Y.S., spuse ea, pe litere. Ca și orașul, Nice.

Am plecat, repetându-l iarăși și iarăși în gând, pentru mine însumi. Nu auzisem niciodată de vreo fată cu acest nume până atunci. Suna ca numele unei pietre prețioase.

Când am ajuns în Place Clichy mi-am dat seama că mă încerca o foame de lup. M-am oprit în fața unui restaurant pescăresc pe Avenue de Clichy, studiind meniul care era afișat afară. Aș fi avut chef de scoici, homari, stridii, melci, un hering prăjit la grătar, o omletă cu roșii, câteva vârfuri fragede de asparagus, o brânză apetisantă, o felie de pâine, o sticlă de vin rece, ceva smochine și alune. Am scotocit în buzunar, cum fac întotdeauna înainte de intra într-un restaurant, și am dat de un firfiric.

— Căcat, mi-am spus, ar fi putut să-mi lase măcar câțiva franci.

Am luat-o cu pas întins să văd dacă era ceva acasă prin cămară. Era o jumătate de oră bună de mers până unde locuiam în Clichy, dincolo de porți. Carl probabil cinase deja, dar se poate că va mai fi rămas pe masă o coajă de pâine și puțin vin. Mergeam din ce în ce mai repede, foamea crescându-mi cu fiecare pas.

Când am dat năvală în bucătărie am văzut dintr-o privire că el nu mâncase încă. Am scotocit peste tot, dar n-am găsit o firimitură. Nici nu erau sticle goale prin preajmă, pe care să le pot vinde. Am intrat în trepidații. Am dat iama afară, hotărât să cer pe credit la un mic restaurant lângă Place Clichy, unde mâncasem adesea. Chiar în fața

restaurantului m-a lăsat curajul și m-am întors. Am început să umblu fără țintă, sperând că printr-un miracol voi da peste cineva cunoscut. Am rătăcit aiurea cam preț de o oră, până când m-am simțit atât de extenuat că am hotărât să mă întorc acasă și să mă bag în pat. Pe drum mi-a venit în minte un prieten, un rus, care locuia pe lângă bulevardul de centură. Trecuseră ani de când îl văzusem ultima oară. Cum să dau buzna la el, așa, și să cer de pomană? Apoi îmi veni o idee strașnică: mă duc acasă, iau discurile și i le dau ca pe un mic dar. În felul acesta va fi mai ușor, după câteva fraze preliminare, să aduc vorba de un sandwich sau o prăjitură. Am iuțit pasul, deși eram obosit ca un câine și fără niciun pic de putere în membre.

Când am ajuns iarăși acasă am văzut că era aproape de miezul nopții. Asta mă dărâmă complet. Era fără sens să mai fac alte săpături; o să mă culc cu speranța că se va ivi ceva dimineață. În timp ce mă dezbrăcăm îmi veni altă idee, de data aceasta una nu chiar așa de strălucită, dar totuși… M-am dus la chiuvetă și am deschis micul dulăpior unde era recipientul de gunoi. Am ridicat capacul și m-am uitat înăuntru. Erau acolo câteva oase și o bucată tare de coajă de pâine zăcând la fund. Am pescuit coaja uscată, am îndepărtat cu grijă părțile contaminate în așa fel încât să renunț la cât mai puțin posibil, și am înmuiat-o sub robinet. Apoi am mușcat din ea încet extrăgând maximumul din fiecare firimitură. În timp ce înghițeam un zâmbet mi se lăți peste față, din ce în ce mai larg. Mâine, mi-am spus, mă voi duce înapoi la magazin și voi oferi cărțile la jumătate prețul, sau o treime, sau un sfert. Idem pentru discuri. Trebuia să m-aleg cu zece franci cel puțin. Voi lua un dejun zdravăn, și apoi… Ei bine, după asta orice se putea întâmpla. Vom vedea… Am continuat să zâmbesc, la gândul unui stomac bine burdușit. Începeam să mă simt extrem de bine dispus. Nys aceea, trebuie că savura o cină trăsnet. Probabil cu iubitul ei. Nu

aveam nicio îndoială că avea un iubit. Marea ei problemă, dilema ei fără îndoială, fusese cum să-l hrănească așa cum se cuvine, cum să-i cumpere hainele și alte mici lucruri după care el tânjea. Ei bine, a fost un futai regesc, chiar dacă am ieșit eu însumi futut din afacere. O puteam vedea ridicând șervețelul la buze să se șteargă de sosul puiului fraged pe care-l comandase. Mă întrebam care o fi gustul ei în materie de vinuri. Dacă am fi apucat măcar să ieșim în ținutul Touraine! Dar pentru asta ar fi nevoie de o groază de parale. Nu voi avea niciodată atâția bani. Niciodată. Cu toate astea, nu-i niciun rău să visezi la asta. Am mai băut un pahar cu apă. Punând paharul la locul lui, am detectat o bucată de brânză Roquefort într-un ungher al bufetului. De-ar mai fi fost o coajă de pâine! Ca să fiu sigur că nu mi-a scăpat nimic, am deschis iar containerul de gunoi. Câteva oase zăcând într-o mâzgă de grăsime mucezită se holbară la mine.

Aveam nevoie de o altă bucată de pâine, și aveam nevoie urgent. Poate c-aș putea împrumuta un codru de la un chiriaș vecin. Am deschis ușa ce dădea pe hol și am ieșit pe vârfuri. Liniștea era ca de mormânt. Mi-am pus urechea la una din uși și am ascultat. Un copil tuși ușor. N-avea sens. Chiar dacă ar fi fost cineva treaz, n-ar fi ținut. Nu în Franța. Cine a mai auzit de vreun francez care să bată la ușa vecinului său în miez de noapte și să ceară o coajă de pâine? – Naiba! am murmurat în sinea mea, – și când te gândești câtă pâine am aruncat la ghena de gunoi! Am mușcat amărât din brânza de Roquefort. Era veche și acră; se fărâmă în bucăți, ca o bucată de tencuială care a fost cufundată în urină. Cățeaua aia de Nys! Să-i fi știut adresa m-aș fi dus să-i cerșesc câțiva franci. N-am fost în toate mințile să nu-mi las ceva mărunțiș. Să dai bani unei prostituate e ca și cum i-ai arunca într-o gură de canal. Marile ei nevoi! Un furou în plus mai mult ca sigur, sau o pereche de ștrampi de

mătase de care a dat cu ochii când a trecut prin fața vreunei vitrine.

Am reușit să mă montez într-o stare de furie ca lumea. Toate acestea pentru că nu mai exista nicio coajă de pâine în toată casa. La modul idiot! Totalmente idiot! În delirul meu am început să nu-mi pot clinti gândul de la laptele de pasăre cu malț, și de la faptul că, în America, exista întotdeauna un pahar în plus pentru tine în shaker. Paharul acela în plus deveni o obsesie. În America întotdeauna era mai mult decât aveai nevoie, nu mai puțin. În timp ce-mi scoteam hainele mi-am simțit coastele. Erau pronunțate ca pliurile unui acordeon. Scroafa aia mică și grasă, Nys – ea era sigur că nu murea de inaniție. Încă o dată, la naiba! – și în pat cu mine.

Abia ce am tras cuverturile pe mine că m-a apucat iar râsul. De data aceasta unul îngrozitor. M-a apucat un râs atât de isteric că nu m-am mai putut opri. Era ca și cum o mie de artificii s-ar fi declanșat concomitent. Indiferent la ce mă gândeam, și am încercat să mă gândesc la lucruri triste și chiar groaznice, râsul nu se oprea. *Din cauza unei bucățele de coajă!* Aceasta era fraza care-mi venea intermitent în minte, și care mă arunca în noi accese de râs.

Eram în pat doar cam de o oră când l-am auzit pe Carl deschizând ușa. Se duse direct în camera lui și închise ușa după sine. Eram teribil de tentat să-i cer să iasă și să-mi cumpere un sandwich și o sticlă de vin. Apoi mi-a venit o idee mai bună. Mă voi scula devreme, în timp ce el va dormi bușteau, și-i voi devaliza buzunarele. Cum mă învârteam în pat fără să-mi găsesc locul, l-am auzit că deschide ușa camerei sale și se duce la baie. Chicotea și vorbea în șoaptă – probabil cu ceva știoarfă, mai mult ca sigur, pe care o agățase în drum spre casă.

Când ieși din baie l-am strigat.

— Ești treaz, deci? spuse el bine dispus. Ce-i cu tine, ești bolnav?

I-am explicat că eram flămând, flămând ca un lup. Nu avea ceva mărunțiș asupra lui?

— N-am lețcaie, spuse el.

O spuse bine dispus, de parcă asta n-ar fi avut niciun fel de importanță.

— Nu ai cel puțin un franc? i-am cerut.

— Nu-ți bate capul cu francii, spuse el așezându-se pe marginea patului cu aerul unui om care e pe cale să-ți împărtășească o veste de mare importanță. Avem lucruri mai importante cu care să ne batem capul. Am adus cu mine o fată – o hoinară. Nu are cum să aibă mai mult de paisprezece ani. Tocmai i-am tras-o. Auzi ce spun? Sper că n-am lăsat-o grea. E virgină.

— Vrei să spui *a fost,* am intervenit eu.

— Ascultă, Joey, zise el, coborând vocea ca să sune mai convingător, trebuie s-o ajutăm cumva. N-are unde să stea… a fugit de acasă. Am găsit-o rătăcind în transă, moartă de foame, și puțin dementă, am crezut la început. Nu te speria, e OK. Nu foarte deșteaptă, dar fată bună. Probabil și dintr-o familie bună. Nu-i decât un copil… o să vezi. Poate c-o să mă-nsor cu ea când are vârsta. Oricum nu mai am niciun ban. Mi-am cheltuit ultimul cent ducând-o să mănânce. Ar fi trebuit să fii cu noi. Am luat stridii, homar, creveți – și un vin minunat. Un Chablis, anul…

— Dracului de an! am zbierat eu. Nu-mi vorbi despre ce ați mâncat voi. Sunt gol pe dinăuntru ca o ladă de gunoi. Acum avem trei guri de hrănit și bani nu, niciun sfanț.

— Nu te ambala, Joey, spuse el zâmbind, știi că țin întotdeauna câțiva franci în buzunar pentru ceva neprevăzut.

Se scobi în buzunar și scoase mărunțișul. Se ridica la trei franci și șaizeci cu totul.

— Asta-ți asigură un dejun, spuse el. Mâine e o altă zi.

În acea clipă fata își vârî capul prin ușa întredeschisă. Carl sări în picioare și o aduse la

pat.

— Colette, spuse el, în timp ce eu întindeam mâna s-o salut. Ce zici de ea?

Înainte de-a fi avut timp să răspund, fata se întoarse spre el, și parcă înspăimântată, întrebă în ce limbă vorbeam.

— Nu recunoști engleza când o auzi? spuse Carl, aruncându-mi o privire care zicea: ți-am spus eu că nu e prea deșteaptă.

Roșind încurcată, fata explică repede că îi sunase la început a fi germană, sau poate belgiană.

— Nu există limba belgiană! pufni Carl. Apoi către mine: E o mică idioată. Dar uită-te ce sâni are! Destul de copți pentru paisprezece ani, nu? Ea se jură că are șaptesprezece, dar eu n-o cred.

Colette stătea acolo ascultând limba aceea ciudată, nevenindu-i să creadă nici măcar acum că însoțitorul ei putea vorbi o altă limbă decât franceza. Până la urmă vru să știe dacă el e cu adevărat francez. Părea a fi un lucru important pentru ea.

— Sigur că-s francez, spuse Carl voios. Nu-ți dai seama după cum vorbesc? Arăt eu ca un *Boche?* Vrei să-mi vezi pașaportul?

— Mai bine nu i-l arăta, am spus eu, amintindu-mi că avea pașaport cehesc.

— Vrei să vii să vezi cearșafurile? mă întrebă el, trecându-și brațul pe după mijlocul Colettei. Va trebui să le aruncăm, cred. Nu le pot duce la spălătorie; m-ar suspecta că am comis vreo crimă.

— Pune-o pe *ea* să le spele, am spus eu glumind. Are ce face aici dacă e de acord să ne țină casa în ordine.

— Deci vrei și tu să rămână? Știi că asta e ilegal, nu? Poți face pușcărie pentru asta.

— Mai bine cumpără-i o pijama, sau o cămașă de noapte – am spus eu – că dacă se mai fâțâie noaptea pe-aici în cămașa aia trăsnită a ta uit de mine și o violez.

El o privi pe Colette și izbucni în râs.

— Ce e? exclamă ea. Vă râdeți de mine? De ce nu vorbește prietenul tău franțuzește?

— Ai dreptate, am spus. De acum înainte vom vorbi franțuzește și nu altcumva decât franțuzește. *D'accord?*

Un surâs copilăresc îi luminã fața. Se aplecă și mă sărută pe ambii obraji. Cum făcu asta îi ieșiră sânii și-mi frecară fața. Sumara cămășuță se deschise până jos, dezvăluind un un trup tânăr splendid și bine făcut.

— Isuse, ia-o de aici și ține-o închisă în camera ta, am spus. Nu răspund de ce se întâmplă dacă se va fâțâi încolo și-ncoace în ținuta asta când ești tu plecat.

Carl îi făcu bagajele și-o expedie în camera lui și se așeză iar pe marginea patului.

— Avem o problemă pe cap, Joey, începu el, și trebuie să mă ajuți. Nu-mi pasă ce faci cu ea când sunt cu spatele. Nu sunt gelos, știi asta. Dar nu trebuie s-o lăsăm să cadă în mâinile poliției. Dacă pun mâna pe ea o expediază de aici – și probabil c-o să ne expedieze și pe noi. Problema este, ce-i spunem portăresei? Nu pot s-o țin închisă ca pe un câine. O să-i spun poate că e o verișoară de-a mea, aflată în vizită. Noaptea, când eu sunt la lucru, ia-o la film. Sau la o plimbare. Nu-i pretențioasă, învață-o geografie sau ceva – nu știe nimic. Îți va face bine și ție, Joey. O să-ți îmbogățești franceza… și nu te da la ea, dacă poți să te abții. Nu-mi pot permite bani de avorturi acum. Și apoi nu mai știu pe unde stă doctorul meu ungur.

L-am ascultat în tăcere. Carl avea un talent deosebit de a intra în situații dificile. Problema lui era, sau poate că era o virtute, că nu putea spune nu. Majoritatea oamenilor spun nu imediat, dintr-un instinct orb de conservare. Carl spune întotdeauna da, sigur, desigur. Era în stare să se compromită pe viață într-un impuls de moment, știind în sinea lui, presupun, că același instinct de

conservare care-i face pe alții să spună nu va deveni funcțional în momentul crucial. Cu toată căldura de care era în stare,impulsurile generoase, bunătatea și tandrețea lui instinctivă, era de asemenea cel mai lunecos tip din câți am cunoscut vreodată. Nimeni, nicio putere de pe pământ nu-l puteau reține, când și-a pus în cap că trebuie să se elibereze. Era lunecos ca un țipar, viclean, ingenios, totalmente lipsit de scrupule. Flirta cu pericolul, nu neapărat din curaj, ci pentru că aceasta îi dădea ocazia să-și ascută spiritul, să practice ju-jitsu. Când era beat devenea uneori imprudent și cutezător. Într-o pornire era în stare să intre într-o secție de poliție și să strige Merde! din străfundul plămânilor. Dacă era prins cu ocaua mică își cerea scuze, spunând că trebuie să fi fost pe moment înafara minților. Și scăpa cu asta! De obicei făcea aceste mici scamatorii atât de repede, că, înainte ca agenții de ordine să-și vină în fire, era la un cvartal sau două depărtare, stând probabil la o terasă, sorbindu-și berea și arătând inocent ca un mielușel.

La strâmtoare Carl întotdeauna își amaneta mașina lui de scris. La început putea lua până la patru sute de franci pe ea, ceea ce nu era o sumă de lepădat pe vremea aceea. Avea extrem de multă grijă de mașina lui pentru că era frecvent constrâns să obțină bani cu ajutorul ei. Mi-l amintesc cât se poate de bine cum o curăța și o ungea de fiecare dată când se așeza să scrie la ea, și cum o acoperea cu grijă cu husa ei de câte ori termina de scris. Am băgat de asemenea de seamă că se simțea în sinea lui ușurat de câte ori o punea amanet: însemna că se putea considera în vacanță fără mustrări de conștiință. Dar după ce cheltuia banii, și-i mai rămânea să-și cheltuie doar timpul, devenea iritabil; acestea erau momentele, se jura el, când îi veneau cele mai formidabile idei. Dacă ideile deveneau cu adevărat arzătoare și obsedante, își cumpăra un mic carnețel de notițe și dispărea

undeva să scrie în el cu mâna, folosind cel mai frumos Parker pe care l-am văzut vreodată. N-a recunoscut niciodată în fața mea că făcea note pe furiș, numai multă vreme după aceea. Nu, venea acasă arătând ursuz și prost dispus, spunând că fusese obligat să-și fută ziua în van. Dacă îi sugeram să se ducă la redacție, unde lucra de noaptea, și să folosească una din mașinile de scris de acolo, inventa un motiv plauzibil pentru care o astfel de soluție era imposibilă.

Pomenesc această afacere cu mașina și faptul că n-o avea niciodată tocmai când avea nevoie de ea, pentru că acesta era unul din modurile lui de a-și face greutăți singur. Era un artificiu artistic care, în ciuda faptului că toate evidențele demonstrau contrariul, funcționa întotdeauna în avantajul său. Dacă nu ar fi fost la intervale periodice lipsit de mașina lui de scris i-ar fi secat imaginația și, prin simplă descurajare, ar fi rămas steril mult peste intervalul obișnuit. Abilitatea lui de-a sta sub apă, ca să zicem așa, era extraordinară. Majoritatea, observându-l în aceste faze de submersie, îl considerau de obicei pierdut. Dar nu era niciodată cu adevărat în primejdie de-a se îneca de tot; dacă lăsa această impresie era doar pentru că avea nevoie de o doză mai mare de simpatie și atenție ca alții. Când ieșea la suprafață, și începea să-și povestească trăirile subacvatice, era ca o revelație. Asta dovedea, cu certitudine, că fusese cât se poate de viu tot timpul. Și nu doar viu, ci foarte atent. Ca și cum ar fi înotat ca un pește într-un acvariu, ca și cum ar fi văzut totul printr-o lentilă.

Era, din multe puncte de vedere, o pasăre ciudată. Cineva care, peste toate, își putea scoate afară propriile sentimente, precum mecanismul unui ceas elvețian, și să le examineze.

Pentru un artist situațiile proaste sunt tot atât de fertile ca și cele bune, uneori chiar mai mult decât acestea. Pentru el orice experiență era folositoare și bună de-a fi fructificată în propriul

folos. Carl era genul de artist care se teme să nu-și epuizeze creditul. În loc să-și extindă domeniul experienței proprii, prefera să-și păstreze rezervele. Făcea asta reducându-și fluxul natural până la un firicel subțire.

Viața ne asigură constant rezerve noi, noi resurse, chiar și atunci când suntem reduși la imobilitate. În catastiful vieții nu există ceea ce se cheamă conturi înghețate.

La ce vreau să ajung este că, necunoscându-se pe sine, Carl se trișa singur. Străduința lui era întotdeauna mai mult să se rețină decât să-i dea bătaie. Astfel, când trecea la fapte, fie în viață fie pe hârtie, aventurile lui căpătau un aspect halucinatoriu. Chiar lucrurile pe care s-a temut să le încerce, sau să le exprime, au fost lucrurile pe care, la momentul nepotrivit, adică tocmai atunci când era mai puțin pregătit, a trebuit să le înfrunte. Temeritatea lui, așadar, se năștea din disperare. Se comporta uneori ca un șobolan încolțit, chiar și în ceea ce scria. Oamenii se întrebau de unde își trăgea curajul, sau inventivitatea, să facă sau să spună unele lucruri. Ei uitau că el era permanent la un punct dincolo de care un om obișnuit se sinucide. Pentru Carl sinuciderea nu era o soluție. Dacă ar fi putut să moară și să scrie despre propria moarte, asta da. Obișnuia să spună uneori că nu se putea imagina murind vreodată, numai dacă ar fi fost vorba de vreo catastrofă universală. O spunea nu în maniera unui om debordând de vitalitate; o spunea ca unul care refuza să-și risipească energia, care n-a permis niciodată ceasului s-ajungă la sfârșitul arcului.

Când mă gândesc la perioada aceea, când trăiam împreună în Clichy, îmi pare ca un interval în Paradis. Exista cu adevărat o singură problemă, și aceasta era mâncarea. Toate celelalte rele erau imaginare. Obișnuiam să i-o spun din când în când, când se plângea că nu e altceva decât un sclav. Obișnuia să spună că eu sunt un incurabil

optimist, dar nu era optimism, era înțelegerea profundă că, deși lumea se străduia din răsputeri să-și sape propriul mormânt, mai era încă vreme destulă să te bucuri de viață, să fii vesel, nepăsător, să muncești sau să nu muncești.

A durat un an bun, perioada aceasta, și eu în acest interval am scris *Primăvara neagră,* mergeam cu bicicleta în susul și în josul Senei, făceam excursii la Midi și în ținutul Châteaux, și într-un sfârșit am fost cu Carl la un picnic nebunesc la Luxembourg.

Era o perioadă când pizda plutea în atmosferă. Erau englezoaicele la Casino de Paris; mâncau la un restaurant cu *prix fixe* lângă Place Blanche. Ne-am împrietenit cu toată trupa, făcând pereche până la urmă cu o scoțiancă splendidă și prietena ei din Ceylon care era eurasiatică. Până la urmă scoțiancă l-a făcut pe Carl cu o frumusețe de sculament pe care îl luase de la iubitul ei negru la Melody Bar. Dar cu asta am luat-o înaintea poveștii. A mai fost și fata de la garderoba unui mic cabaret de pe Rue Fontaine, unde obișnuiam să adăstăm în nopțile libere ale lui Carl. Era o nimfomană, foarte veselă, foarte modestă în pretenții. Ne-a făcut cunoștință cu un cârd întreg de fete care se învârteau pe la bar și care, când nu găseau ceva mai bun ca noi, ne luau mai pe degeaba la sfârșitul serii. Una din ele insista mereu să ne ia pe amândoi la ea acasă – spunea că asta o excită. Apoi mai era fata de la *epicerie,* al cărei soț american o părăsise; îi plăcea să fie dusă la cinema și apoi la pat, unde stătea trează toată noaptea vorbind o engleză stricată. Nu conta pentru ea care dintre noi se culca cu ea, pentru că amândoi vorbeam englezește. Și mai apoi a fost Jeanne, care fusese sedusă și abandonată de prietenul meu Fillmore. Jeanne dădea pe la noi la ore aiurite din zi sau din noapte, întotdeauna încărcată cu sticle de vin alb, pe care le bea ca un pește ca să se consoleze. Făcea orice în afară de-a se culca cu

noi. Era tipul isteric, alternând între stări de veselie extremă și melancolia cea mai neagră. Când era în chef devenea lascivă și impetuoasă. Puteai s-o dezbraci, să-i mângâi trosca, să-i strivești țâțele, chiar și s-o lingi la epuizare dacă voiai, dar în clipa în care ajungeai cu pula aproape de pizda ei îi zburau capacele, în clipa aceasta te mușca cu pasiune și trăgea de pula ta cu mâinile ei puternice de țărancă, clipa următoare plângea cu atâta violență și te împingea cu picioarele sau te izbea orbește cu pumnii. De obicei locul era o ruină când pleca ea. Uneori, în izbucnirile ei subite de furie alerga afară din casă pe jumătate dezbrăcată, ca să se întoarcă aproape imediat, sfioasă ca o pisicuță și toată numai scuze. În astfel de momente, cine voia, putea să-i tragă un futai bun, dar n-am făcut-o niciunul niciodată. „M-am săturat de zăluda aia, e nebună.” Acesta era și sentimentul meu. Doar din pură prietenie aș fi futut-o scurt pe radiator, aș fi îmbibat-o cu coniac, și aș fi expediat-o. Părea extraordinar de recunoscătoare în astfel de momente, pentru aceste mici atenții. Exact ca un copil.

Mai era una, pe care am întâlnit-o mai târziu prin Jeanne, o ființă inocentă după aparențe, dar periculoasă ca o viperă. Se îmbrăca într-un stil bizar, caraghios, aș putea spune, datorită fixației ei pentru Pocahontas. Era pariziancă și amanta unui faimos poet suprarealist, lucru pe care nu-l știam la acea dată.

La puțin timp după ce am făcut cunoștință cu ea, am întâlnit-o într-o noapte plimbându-se singură pe lângă fortificații. Era un lucru ciudat de făcut la acea oră din noapte, și cam suspect. Răspunse la salutul nostru ca în transă. Părea să-și amintească fețele noastre, dar era evident că uitase unde sau când ne cunoscusem. Nici nu părea a fi interesată de o împrospătare a memoriei. Acceptă compania noastră cum ar fi acceptat-o pe-a oricui s-ar fi întâmplat să apară. Nu făcu nicio tentativă

de-a discuta ceva; cuvintele ei erau mai degrabă un fel de monolog pe care-l întrerupsesem cu apariția noastră. Carl, care era adeptul unor astfel de lucruri, îi făcu jocul în propriul lui mod schizofrenic. Treptat am dirijat-o înapoi spre casă și sus în camera noastră – ca și cum ar fi fost o somnambulă. Nicio întrebare din parte-i, cum ar fi unde mergem, ce facem. A intrat înăuntru și s-a așezat pe divan de parcă ar fi fost acasă. A cerut ceai și un sandwich, cu același ton al vocii pe care l-ar fi folosit adresându-se unui *garçon* la o cafenea. Și în același ton ne întrebă cât îi oferim să rămână cu noi. În modul cel mai firesc adăugă că avea nevoie de două sute de franci pentru chirie, pe care trebuia s-o achite ziua următoare. Două sute de franci era probabil destul de mult, recunoscu ea, dar de atâta avea nevoie. Vorbea de parcă ar fi reflectat asupra stării coșniței. „Deci să vedem, avem nevoie de ouă, unt, ceva pâine și probabil puțin gem.” Pur și simplu.

— Dacă vrei să ți-o sug, sau dacă vrei s-o faci pe la spate, cum preferi, mi-e totuna, spuse ea, sorbindu-și ceaiul ca o ducesă la un bazar de binefacere. Sânii îmi sunt încă tari și ademenitori, continuă ea, desfăcându-și bluza și scoțând o mână plină. Știu bărbați care ar plăti o mie de franci să se culce cu mine, dar nu-mi bat capul să-i caut, îmi trebuiesc două sute de franci, nici mai mult nici mai puțin.

Se opri un minut să se uite printr-o carte de pe măsuța pe care-și ținea cotul, apoi continuă cu aceeași voce lipsită de culoare:

— Am și câteva poezii, pe care o să vi le arăt mai târziu. Ar putea fi mai bune ca astea, – referindu-se la volumul prin care tocmai se uitase.

În acest moment crucial Carl, care stătea în picioare în ușă, începu să-mi facă semne în limbajul surdo-muților, ca să-mi dau seama că-i nebună. Fata, care scotocise prin poșetă ca să scoată poeziile, ridică brusc privirea și, văzând

figura stânjenită a lui Carl, anunță calm și sobru că ea nu e în toate mințile.

— Există un *bidet* în baie? întrebă din aceeași suflare. Am o poezie pe care o să v-o citesc într-o clipă; e despre un vis pe care l-am avut noaptea trecută. Spunând astea se ridică și-și scoase cu mișcări încete bluza și fusta.

— Spune-i prietenului tău să se pregătească, spuse ea desfăcându-și părul. Mă culc cu el întâi.

La aceasta Carl se sperie. Era din ce în ce mai înspăimântat de ea, și în același timp cuprins de spasmele unui râs înăbușit.

— Așteaptă o clipă, spuse el, bea un pic de vin înainte să te speli. O să-ți facă bine.

Aduse iute o sticlă și îi turnă un pahar. Ea îl dădu peste cap ca și cum și-ar fi stins setea cu un pahar cu apă.

— Scoate-mi pantofii și ciorapii, spuse ea lăsându-se în spate și sprijinindu-se de perete și întinzând paharul să i se mai toarne vin. *Ce vin est une saloperie,* adăugă pe tonul ei monoton, dar sunt obișnuită cu el. Aveți cei două sute de franci, presupun? Îmi trebuie exact această sumă. Nu o sută șaptezeci și cinci sau o sută optzeci. Dă-mi mâna…

Îi luă lui Carl mâna, care bâjbâise neîndemânatic pe la jartiera ei, și i-o conduse la mătcuță.

— Ăia-s niște proști care au oferit nu mai puțin de cinci mii ca să atingă asta. Bărbații sunt tâmpiți. Te las s-o atingi pe gratis. Ei, mai toarnă-mi un pahar. E mai puțin dezgustător când bei mult. *Cât e ceasul?*

Imediat ce ea se închise în baie, Carl își dădu drumul. Se prăpădea de râs ca un nebun. Era de fapt înspăimântat.

— N-o fac, spuse el. Poate să-mi smulgă penisul cu dinții. Hai să ne descotorosim de ea. Îi dau cincizeci de franci și o pun într-un taxi.

— Nu cred c-o să te lase să faci asta, am spus eu, savurând încurcătura lui. E pusă pe fapte mari. Și dacă e cu adevărat neroadă poate că uită de bani.

— Asta-i o idee, Joey, exclamă el cu entuziasm. Nu m-am gândit la asta. Ai o minte criminală. Dar ascultă, nu mă lăsa aici singur cu ea, te rog. Poți să te uiți la noi – n-o să-i pese. S-ar fute și cu un câine, dacă i-am cere-o. E o somnambulă.

Mi-am pus pijamaua și m-am vârât în pat. Ea rămase vreme îndelungată în baie. Am început să ne îngrijorăm.

— Du-te mai bine și vezi ce e, am spus eu.

— Du-te tu, spuse el. Mie mi-e frică de ea.

M-am sculat și am bătut în ușa de la baie.

— Intră, spuse ea, cu aceeași voce ștearsă, fără ton.

Am deschis ușa și am găsit-o goală pușcă, cu spatele spre mine. Cu rujul scria un poem pe perete. M-am dus să-l chem pe Carl.

— Trebuie că nu-i în toate mințile, am spus. Mâzgălește pereții cu poeziile ei.

În timp ce Carl îi citea versurile cu voce tare mi-a venit o idee deșteaptă. Voia două sute de franci. Bun. Eu nu aveam bani, dar bănuiam despre Carl că avea – luase leafa doar cu o zi înainte. Știam că dacă mă uitam în volumul pe care scria Faust, în camera lui, voi găsi două sau trei bancnote de o sută de franci presate între file. Carl habar nu avea că-i descoperisem seiful secret. Dădusem peste el din întâmplare într-o zi, căutând după un dicționar. Știam că mai ținea o mică sumă ascunsă în acest volum *Faust*, pentru că m-am întors de câteva ori în ultima vreme să verific. L-am lăsat să moară de foame cu mine odată timp de aproape două zile, știind în tot acest timp că banii-s acolo. Eram extrem de curios să văd câtă vreme se putea ascunde de mine.

Mintea începu să-mi lucreze cu rapiditate. Îi conduc pe amândoi sub un pretext în camera mea, sustrag banii din seif, îi dau ei, și, la următorul ei drum la baie, îi sustrag banii din poșetă și-i pun înapoi în Faust de Goethe. Îl las pe Carl să-i dea cei cincizeci de franci de care vorbise; asta va ajunge pentru taximetru. Nu se va uita după cei două sute de franci până dimineață; dacă e cu adevărat nebună nu-i va păsa de bani, și dacă nu-i nebună își va spune probabil că i-a pierdut în taxi. În orice caz va ieși din casă așa cum intrase – în transă.

Nu se va opri să-și noteze adresa după ce-a ieșit, de asta eram sigur.

Planul decurse admirabil, doar că a trebuit s-o futem înainte de a-i da pașaportul. Totul s-a întâmplat destul de fără veste. Îi înmânasem cele două sute de franci, spre uimirea lui Carl, și l-am convins să se scobească de cei cincizeci de franci pentru taxi. Ea era în vremea aceasta ocupată cu scrierea altui poem, cu creionul, pe o bucată de hârtie pe care o rupsese dintr-o carte. Eu ședeam pe divan și ea stătea în fața mea goală pușcă, curul ei privindu-mă în față. M-am gândit să văd dacă va continua să scrie dacă-i vâr un deget în despicătură. Am făcut-o cu multă finețe, de parcă aș fi explorat petalele delicate ale unui trandafir. Ea continuă să mâzgălească, fără cel mai mic murmur de aprobare sau dezaprobare, desfăcând doar picioarele ceva mai mult ca să-mi fie mai ușor. Într-o clipă am avut o erecție colosală. M-am ridicat și mi-am introdus pula în ea. Ea se aplecă peste birou, având creionul încă în mână.

— Ad-o încoace, spuse Carl care era în pat și se răsucea deja ca un țipar.

Am întors-o cu fața înainte, am ridicat-o de pe picioare, și am cărăbănit-o până la pat. Carl se aruncă asupra ei imediat, gemând ca un taur. L-am lăsat pe el să-și facă damblaua, și apoi i-am tras-o eu iarăși, pe la spate. Când am terminat a mai cerut

vin, și în timp ce-i umpleam paharul începu să râdă. Era un râs bizar, ceva ce nu mai auzisem până atunci. Brusc se opri, ceru hârtie și creion, apoi o planșetă pe care să pună hârtia. Se ridică, își trecu picioarele peste marginea patului, și începu să scrie alt poem. După ce scrise două sau trei versuri ceru revolverul.

— Revolverul? țipă Carl, sărind din pat ca un iepure. Ce revolver?

— Cel din poșeta mea, spuse ea calmă. Am chef să împușc pe cineva în clipa asta. V-ați distrat destul de bine pentru două sute de franci – acum e rândul meu.

Cu asta făcu un salt să-și ia poșeta. M-am aruncat asupra ei și am țintuit-o la podea. Ea începu să muște și să zgârie și să dea din picioare cu toată puterea.

— Vezi dacă este vreun revolver în poșetă, spuse Carl, ținând-o jos.

Am sărit, am înșfăcat poșeta și am văzut că nu era niciun revolver în ea; în același timp am extras cele două bancnote și le-am ascuns sub prespapierul de pe birou.

— Aruncă niște apă pe ea, repede, spuse Carl. Cred că e pe cale să aibă un acces.

M-am repezit la chiuvetă, am umplut o carafă întreagă cu apă și am aruncat-o peste ea. Ea se înecă, se zbătu puțin, ca un pește scos din apă, se ridică, și cu un zâmbet bizar spuse:

— *Ça y est, c'est bien assez… laissez-moi sortir.*

Bun, mi-am spus eu, cel puțin scăpăm de ea. Și apoi lui Carl:

— Fii cu ochii pe ea, mă duc să-i aduc hainele. Va trebui s-o îmbrăcăm și s-o punem într-un taxi.

Am șters-o de apă și am îmbrăcat-o cum ne-am priceput mai bine. Aveam un sentiment neliniștitor că va începe iarăși ceva, înainte s-o

putem scoate din casă. Și dacă începea să țipe în stradă, așa de-al naibii?

Ne-am îmbrăcat pe rând, rapid, fără s-o scăpăm din ochi. Tocmai când eram gata să ieșim își aminti de bucățica de hârtie pe care o lăsase pe birou – poemul neterminat. În timp ce-o căuta peste tot îi căzură privirile pe bancnotele vârâte sub prespapier.

— Banii mei! țipă ea.

— Nu fi proastă, am spus eu calm, ținând-o de braț. Nu-ți trece cumva prin cap că te-am putut jefui? Banii tăi sunt în poșetă.

Îmi aruncă o privire rapidă, pătrunzătoare și coborî ochii. *Je vous demande pardon*, spuse ea. *Je suis tres nerveuse ce soir.*

— Tu ai spus-o, spuse Carl, îmbrâncind-o către ușă. Ai avut prezență de spirit, Joey, spuse apoi în engleză, când coboram scările.

— Unde stai? întrebă Carl, după ce făcu semn unui taxi.

— Nicăieri, răspunse ea. Sunt obosită. Spune-i să mă lase la un hotel, orice hotel.

Carl păru mișcat.

— Vrei să venim cu tine? întrebă el.

— Nu, spuse ea. Vreau să dorm.

— Haide odată, l-am tras eu pe Carl. Se va descurca.

Am trântit portiera și am fluturat din mână în semn de noapte bună. Carl rămăsese privind oarecum buimac în urma taximetrului.

— Ce-i cu tine? Nu ești îngrijorat pentru ea, sper? Dacă-i nebună nu va avea nevoie de bani, nici de un hotel.

— Știu, dar totuși… Ascultă, Joey, ești un bandit fără suflet. Și pe urmă banii! Isuse, am futut-o cum scrie la carte.

— Da, am spus, noroc că știam unde-ți ții mălaiul.

— Vrei să spui că erau banii mei? spuse el, înțelegând brusc ce-am spus.

— Da, Joey, eternul feminin ne inspiră întotdeauna. Mare poem, Faust.

Cu asta ne-am dus la perete, ne-am rezemat de acesta, apoi ne-am îndoit amândoi cuprinși de un râs isteric.

— Am crezut că eu sunt cel șmecher, spuse el, dar nu sunt decât un novice. Ascultă, mâine cheltuim banii aceia. Mâncăm bine undeva. Te iau măcar de data asta la un restaurant adevărat.

— Apropo, am remarcat eu, era ceva de poezia ei? N-am avut când să mă uit peste ea. Vreau să zic versurile acelea din baie.

— Acelea au fost bune, spuse el. Restul au fost lunatice.

— Lunatice! Nu există un astfel de cuvânt în englezește.

— Ei, asta e. Nebune nu ajunge. Va trebui să croim un cuvânt nou. Lunatice. Îmi place cuvântul acesta. O să-l folosesc… Și acum o să-ți spun ție ceva, Joey. Îți amintești de revolver?

— Ce revolver? Nu era niciun revolver.

— Da, era, răspunse el, zâmbindu-mi bizar. L-am ascuns în cutia pentru pâine.

— Deci te-ai uitat prin poșetă întâi, așa-i?

— Căutam ceva mărunțiș, spuse el, plecând capul, de parcă ar fi fost rușinat pentru ce-a făcut.

— Asta n-o mai cred, am spus. Trebuie să fi existat alt motiv.

— Ești isteț cât încape, Joey, replică el vesel, dar îți scapă câte ceva din când în când. Îți amintești când s-a pus pe vine ca să facă pipi – sus la fortificații? Mi-a dat să-i țin poșeta. Am simțit ceva tare înăuntru, ca un pistol. N-am spus nimic pentru că n-am vrut să te sperii.

Dar când ai început s-o iei înapoi spre casă m-am speriat. Când s-a dus la baie i-am deschis poșeta și am găsit arma. Era încărcată. Uite aicea gloanțele, dacă nu mă crezi…

M-am uitat la ele complet stupefiat. Un fior rece îmi trecu în susul și josul spinării.

— Trebuie să fi fost cu totul nebună, am spus eu cu un oftat de ușurare.

— Nu, spuse Carl, nu-i deloc nebună. Se preface. Și nici poemele ei nu sunt nebune – sunt lunatice. Poate c-a fost hipnotizată. Poate c-a adormit-o cineva, i-a pus în mână un pistol, și i-a spus să nu se întoarcă fără două sute de franci.

— Asta chiar că-i o nebunie! am exclamat eu.

Nu răspunse. Făcu câțiva pași cu capul plecat, tăcut câteva clipe.

— Ce mă nedumerește, spuse el privind în sus, e faptul cum a uitat ea de revolver atât de repede? Și de ce nu a verificat în poșetă când ai mințit-o în privința banilor? Eu cred că știa că revolverul nu mai era, și nici banii. Cred că era speriată de noi. Și acuma eu sunt cel speriat. Cred că ar fi mai bine să mergem la un hotel pentru noaptea asta. Mâine poate faci o excursie undeva… dispari și tu pentru câteva zile.

Ne-am întors fără alt cuvânt și am început să mergem repede spre Montmartre. Eram panicați…

Acest mic incident a precipitat fuga noastră la Luxembourg. Dar deja anticipez cu luni întregi în povestea mea. Să mă întorc la al nostru *menage a trois.*

Colette, hoinara fără casă, deveni curând o combinație de Cenușăreasă, concubină și bucătăreasă. A trebuit s-o învățăm totul, inclusiv arta de-a se spăla pe dinți. Era la vârsta neîndemânării, scăpând mereu lucrurile pe jos, împiedicându-se, pierzându-se, și altele asemenea. La răstimpuri dispărea câte două zile de-a rândul. Ce făcea în aceste intervale era imposibil de aflat. Cu cât o chestionam mai mult cu atât devenea mai apatică și inexpresivă. Uneori ieșea dimineața pentru o plimbare și se întorcea la miezul nopții cu câte-o pisică maidaneză sau un cățeluș pe care îl găsise pe stradă. O dată am urmărit-o o după-amiază întreagă, doar să vedem cum își petrece timpul. Era ca și cum ai fi urmărit un somnambul.

Tot ce-a făcut a fost să rătăcească de pe o stradă pe alta, fără țintă, oprindu-se să se zgâiască prin vitrinele magazinelor, să se odihnească pe-o bancă, să hrănească păsările, să-și cumpere o acadea, stătea minute întregi erectă ca în transă, apoi să pornească iar la fel de fără țintă, fără s-audă nimic. Am urmărit-o timp de cinci ore fără să fi descoperit altceva decât că aveam pe mâinile noastre un copil.

Carl era mișcat de candoarea ei. De asemenea începea să-l obosească o dietă sexuală atât de dură. Și să fie puțin iritat pentru că ea-i mânca tot timpul liber. Renunțase la orice idee de-a mai scrie, în primul rând pentru că mașina era amanetată, și în al doilea rând pentru că nu mai avea niciun minut pentru sine. Colette, sărmana de ea, idee n-avea ce să facă cu timpul. Putea să zacă în pat o după-amiază întreagă, cu mințile rătăcind aiurea, și gata s-o ia de la capăt când venea Carl de la lucru. Carl venea de obicei acasă pe la trei dimineața. Adesea nu se putea coborî din pat până la șapte seara, abia având timp să mănânce și s-o șteargă la serviciu. După o astfel de campanie mă ruga în genunchi să trec eu la atac.

— Nu mai am nici sămânță, se plângea el. Idioata asta și-are mințile în pizdă.

Dar Colette nu mă atrăgea. Eram îndrăgostit de Nys, care încă se mai ținea pe la Cafe Wepler. Devenisem prieteni buni. Nu se mai punea problema banilor. Adevărat, îi făceam mici cadouri, dar asta era totuși altceva. Din când în când o convingeam să-și ia o după amiază liberă. Mergeam în câte un locșor mai retras pe malul Senei, sau luam trenul spre vreuna din pădurile învecinate, unde ne întindeam pe iarbă și ne futeam după pofta inimii. N-am tras-o niciodată de limbă despre propriul trecut. Despre viitor vorbeam noi întotdeauna. Cel puțin asta făcea ea. Ca al atâtor franțuzoaice, visul ei era să-și găsească o căsuță la țară, undeva în Midi, de

preferință. N-o interesa prea mult Parisul. Era nesănătos, spunea ea.

— Și ce anume ai face tu ca să-ți treacă timpul? Am întrebat-o odată.

— Ce aș *face?* repetă ea uluită. N-aș face nimic. Pur și simplu aș trăi.

Ce idee! Ce idee sănătoasă! I-am invidiat flegmatismul, indolența, nepăsarea. Trebuia s-o fac să vorbească despre asta pe larg, cum e să nu faci nimic, adică. Era un ideal cu care nu cochetasem niciodată. Pentru a-l duce la îndeplinire cineva trebuie să aibă mintea vidă, sau una prea plină. Ar fi preferabil, mă gândeam atunci, să fie una vidă.

Doar s-o urmărești pe Nys și era o sursă de inspirație. Savura fiecare bucățică din mâncare, și își alegea meniul cu mare grijă. Prin grijă nu vreau să spun că era atentă la calorii și vitamine. Nu, grija ei era să aleagă lucrurile care-i plăceau, care i se potriveau, pentru că le savura. Putea să întindă interminabil un prânz, buna ei dispoziție crescând constant, indolența ei devenea și mai seducătoare, spiritul ei devenea mai ascuțit, mai viu, mai strălucitor. O masă bună, o discuție bună, un futai bun – exista vreun mod mai bun să-ți petreci ziua? Nu avea gânduri care să-i roadă conștiința, nici griji pe care să nu le poată lepăda. Lăsându-se în voia valului, nimic mai mult. Nu avea de gând să aibă copii, să contribuie la bunăstarea comunității, să lase vreo urmă în trecerea ei prin lume. Dar oriunde ajungea făcea viața mai ușoară, mai atrăgătoare, mai înmiresmată. Și asta nu era puțin lucru. De câte ori mă despărțeam, de ea aveam senzația unei zile bine petrecute. Aș fi vrut ca și eu să fi putut lua viața în același mod simplu și natural. Uneori îmi doream să fi fost femeie, ca ea, să nu am nimic mai mult decât o pizdă atrăgătoare. Ce extraordinar să-ți pui pizda la lucru și să-ți folosești mintea numai pentru plăceri! Să te îndrăgostești de fericire! Să devii cât mai inutilă cu putință! Să ajungi să ai o conștiință tăbăcită ca

pielea unui crocodil! Și când ești bătrână și neatrăgătoare, să plătești pentru un futai, dacă-i simți nevoia. Sau să cumperi un câine și să-l înveți ce să-ți facă. Să mori, când vine vremea, goală pușcă și singură, fără vină, fără regrete, fără remușcări…

Cam așa visam eu după ce petreceam o zi în aer liber cu Nys.

Ce plăcere ar fi fost să pot fura o sumă grasă și să i-o pot oferi exact când își scotea hainele. S-au s-o acompaniez măcar până la Orange, să spunem, sau până la Avignon. Să mă fac pierdut o lună sau două, ca un vagabond, încălzindu-mă la indolența ei plăcută. Să-i fiu devotat ca un paj, doar ca să mă bucur de plăcerea ei.

Nopțile în care n-aș fi putut-o vedea – când ar fi fost luată – aș fi hoinărit de unul singur, oprindu-mă pe la baruri mărunțele de pe străzi mărginașe, sau în bombe subterane, unde alte fete își practicau meseria într-un mod tâmp, absent. Uneori, din simplă plictiseală, aș fi luat una, chiar dacă mi-ar fi rămas un gust ca de cenușă.

Adesea, când mă întorceam acasă, Colette era încă trează și se fâțâia în ridicola cămășuță japoneză pe care o cumpărase Carl într-un bazar. Nu știu cum se întâmpla că nu părea să fie în stare să găsească banii cu care să-i cumpere o pijama. De obicei o găseam când tocmai se pregătea să guste ceva. Se străduia să rămână trează, sărmana copilă, ca să-l întâmpine pe Carl când acesta venea de la serviciu. Mă așezam să-mbuc ceva cu ea. Discutam amândoi, fără sistemă. N-avea niciodată ceva de spus care să merite a fi ascultat. Nu avea aspirații, nu avea vise, nu avea dorințe. Era fericită ca o viță, supusă ca o sclavă, atrăgătoare ca o păpușă. Nu era idioată, era tembelă. Cam așa ca un animal. Nys, prin comparație, nu era lipsită de inteligență. Leneșă, da. Leneșă ca păcatul. Orice povestea Nys era interesant, chiar dacă nu era

vorba despre nimic. Un dar pe care-l prețuiam mult peste abilitatea de-a discuta inteligent.

În fapt, astfel de discuții mi se păreau a fi de prim ordin pentru mine. Contribuie la viață, în timp ce cealaltă modalitate, jargonul cultivat, îți subminează treptat puterile, face ca totul să fie futil și fără sens. Dar Colette, cum spuneam, avea doar mintea opacă a unei juninci. Când o atingeai simțeai o carne rece, neanimată, ca piftia. Puteai s-o mângâi pe buci în timp ce-ți turna cafeaua, dar era ca și cum te-ai fi jucat cu mânerul ușii. Modestia ei era mai mult cea a unui animal decât a unei ființe umane. Își ținea o mână peste pizdă de parcă ar fi ascuns ceva urât, nu ceva periculos. Își ascundea pizda și-și lăsa sânii la vedere. Dacă venea la baie și mă găsea pișându-mă se oprea în tocul ușii și povestea cu mine la modul cel mai banal. N-o excita să vadă un bărbat urinând; se excita doar când te urcai peste ea și te pișai înăuntrul ei.

Într-o noapte, sosind acasă destul de târziu, am constatat că-mi uitasem cheia. Am bătut tare în ușă, dar fără niciun rezultat. Am crezut că probabil ieșise iar în una din peregrinările ei inocente. Nu era altceva de făcut decât să o iau încet spre Montmarte și să-l prind pe Carl în drum spre casă venind de la serviciu. Pe la jumătatea drumului spre Clichy m-am întâlnit cu el; i-am spus că probabil Colette spălase putina. Ajunși acasă am găsit toate luminile aprinse. Colette însă nu era acasă, nici nu-și luase nimic din lucrurile ce-i aparțineau. Părea că pur și simplu ieșise ca la plimbare. Chiar în dimineața aceea Carl spusese că se va căsători cu ea imediat ce va trece majoratul. Râsesem una bună la cât ar fi fost de ridicoli, ea scoțând capul pe geamul dormitorului și el pe cel de la bucătărie, zbierând ca să-i poată auzi toți vecinii:

— Bonjour, Madame Oursel, comment ca va ce matin?

Acum Carl era deprimat. Era sigur că venise poliția și o ridicase.

— Vor veni să mă ia și pe mine curând, spuse el. Acesta e sfârșitul.

Am luat hotărârea să ieșim amândoi, să punem nopții capac. Era cu ceva trecut de trei dimineața. Place Clichy era moartă cu excepția câtorva baruri care erau deschise toată noaptea. Prostituata cu piciorul de lemn era încă la locul ei, vizavi de Gaumont Palace; avea mica ei clientelă credincioasă care n-o lăsa să șomeze. Am mâncat ceva lângă Place Pigalle, alături de un grup de hămesiți matinali. Am dat o ochire în micul local unde era prietena noastră, garderobiera, dar acolo tocmai se închidea. Am luat-o în zigzag în sus spre Sacre Coeur. Lângă zidurile catedralei ne-am oprit să ne odihnim, uitându-ne peste marea de lumini pâlpâitoare. Noaptea Parisul devine magnific. Luminile, mai blânde privite de sus, mai scad din urâțenia și murdăria străzilor. Noaptea, privit din Montmartre, Parisul te farmecă cu totul; zace în căușul unui cazan ca o nestemată enormă.

Odată cu amurgul Montmartre devine indescriptibil de atrăgător. O lumină rozalie inundă pereții alburii. Reclamele enorme, pictate în nuanțe strălucitoare de roșu și albastru pe zidurile pale, se detașează cu o prospețime aproape voluptoasă. Înconjurând colina am dat peste un grup de tinere călugărițe ce păreau atât de pure și de virginale, pe fața lor se citea atâta odihnă, calm și demnitate, încât am simțit că ne e rușine de noi înșine. Ceva mai departe ne-am împotmolit într-o turmă de capre ce-și găseau în dezordine drumul pe povârnișul abrupt; înapoia lor un cretin din naștere le urma domol, scoțând când și când niște sunete ciudate.

Atmosfera era una de liniște perfectă, de pace deplină; ar fi putut fi o dimineață din secolul paisprezece.

Am dormit aproape până seara ziua următoare, încă nici urmă de Colette, nicio vizită din partea poliției. Dimineața următoare, totuși, pe la amiază, se auzi un ciocănit rău prevestitor la ușă. Carl se duse și deschise. Am auzit vocea lui Colette, și apoi vocea unui bărbat. Imediat am mai auzit vocea unei femei. Am continuat să bat la mașină. Scriam ce-mi venea în cap, doar ca să las impresia că sunt ocupat.

Imediat apăru Carl, arătând devastat și înnebunit.

— Și-a lăsat ceasul pe aici? întrebă el. Ei îi caută ceasul.

— Cine sunt ei? am întrebat.

— Mama ei e aici… Nu știu bărbatul cine e. Un detectiv, probabil. Vii și tu un minut, să te prezint?

Mama era o făptură frumoasă, între două vârste, bine îmbrăcată, cu un aer aproape distins. Bărbatul, care era sobru și decent îmbrăcat, arăta a fi un avocat. Toată lumea vorbea în tonuri scăzute, de parcă tocmai ar fi avut loc un deces.

Am simțit imediat că prezența mea nu e lipsită de un anume efect.

— Și dumneavoastră sunteți scriitor?

Bărbatul era cel care vorbise.

I-am răspuns politicos că asta eram.

— Scrieți în limba franceză? mă întrebă el.

La asta am dat un răspuns cu mult tact, flatant, regretând faptul că, deși mă aflam în Franța de cinci sau șase ani și eram familiarizat cu literatura franceză, chiar traduceam din când în când, imperfecțiunea mea nativă nu mi-a permis să stăpânesc această frumoasă limbă într-atât încât să mă pot exprima cum aș fi voit.

Mi-adunasem toate capacitățile ca să pot fraza această lozincă cu elocvență și corect. Mi se părea că ajunsese direct la țintă.

În ce privește mama, aceasta studia titlurile cărților care erau stivuite pe biroul lui Carl.

Spontan alese una, o scoase și i-o înmâna bărbatului. Era ultimul volum al faimoasei cărți a lui Proust. Bărbatul își ridică privirile de pe carte și se uită la Carl cu alți ochi. Fața lui exprima o deferență fugară, invidioasă. Carl, cumva jenat, lămuri că tocmai lucra la un eseu care urma să dovedească relația dintre metafizica lui Proust și tradiția ocultistă, mai ales cu doctrina lui Hermes Trismegistus, de care era îndrăgostit.

— *Tiens, tiens,* spuse bărbatul, ridicând semnificativ o sprânceană, și fixându-ne pe amândoi cu o privire severă dar nu total acuzatoare. Nu sunteți atât de bun să ne lăsați singuri cu prietenul dumneavoastră pentru câteva minute? spuse el, întorcându-se spre mine.

— Bineînțeles, am spus, și m-am întors în încăperea mea, unde am reînceput să lovesc la nimereală tastele mașinii mele de scris.

Au stat închiși în camera lui Carl mai mult de o jumătate de oră, după câte mi s-a părut. Scrisesem vreo opt sau zece pagini de aiureli complete, cărora nici cel mai abraș suprarealist nu le-ar fi dat de cap și coadă, pe când au venit în camera mea să-și ia la revedere. Mi-am luat rămas bun de la Colette ca și cum aceasta ar fi fost o micuță orfană pe care o salvasem și pe care acum o returnam sănătoasă părinților ei demult pierduți. Am întrebat dacă găsiseră ceasul. Nu-l găsiseră, dar sperau că *noi* îl vom găsi. Era un mic suvenir, au explicat ei.

Imediat ce ușa se închise în urma lor, Carl se năpusti în încăpere și mă cuprinse cu brațele.

— Joey, cred că mi-ai salvat viața. Sau poate Prost a făcut-o. Bastardul acela cu mutră acră a fost de-a dreptul impresionat. *Literature!* Atât de tipic franțuzesc. Chiar și poliția apreciază literatura pe aici. Și tu fiind american – un scriitor celebru, le-am spus – asta ne-a ridicat enorm cota la bursă. Știi ce mi-a spus tipul după ce ai ieșit din cameră? Că el era tutorele legal al fetei. Colette are

cincisprezece ani, dar a fugit de acasă înainte de a-i împlini. Oricum, a spus că aș lua zece ani dacă m-ar târî în fața tribunalului. M-a întrebat dacă știam asta… i-am spus că da. Cred că era surprins că n-am făcut nicio încercare de-a mă apăra. Dar ceea ce l-a surprins cel mai mult a fost să afle că suntem scriitori, să știi. Un scriitor nu e niciodată un delicvent de rând. Se aștepta să găsească o pereche de apași, cred. Sau șantajiști. Când te-a văzut s-a înmuiat. M-a întrebat mai apoi ce fel de cărți ai scris, și dacă a fost tradusă vreuna din ele. I-am spus că tu ești filosof, și astfel destul de dificil de tradus…

— A fost fantastică replica aceea a ta despre Hermes Trismegistus, am spus. Cum de te-ai gândit la așa ceva?

— Nu m-am gândit, spuse Carl. Eram prea al naibii de speriat, am spus ce mi-a venit în cap… Că veni vorba, altceva ce l-a impresionat a fost ediția din *Faust* – pentru că era în nemțește. Mai erau și câteva cărți englezești – Lawrence, Blake, Shakespeare. Aproape că l-am putut auzi spunându-și „Tipii aceștia nu pot fi așa de răi. Copila ar fi putut cădea pe mâini mai rele."

— Dar mama ce-a avut de spus?

— *Mama!* Te-ai uitat bine la ea? Nu era doar frumoasă, era divină. Joey, imediat ce-am văzut-o m-am îndrăgostit de ea. Abia dacă a scos un cuvânt toată vremea. La sfârșit mi-a spus: „Monsieur, nu vom deschide un proces împotriva dumitale, cu condiția să-mi promiți că nu vei încerca niciodată s-o mai vezi pe Colette. S-a înțeles asta?" De abia am auzit ce-a spus, eram prea zăpăcit. Am roșit și m-am bâlbâit ca un copil. Dacă ar fi spus, „Monsieur, ești amabil să vii cu noi la secția de poliție", aș fi spus, *„Oui, Madame, a vos ordres".* Mă gândeam să-i sărut mâna, apoi m-am gândit că poate asta ar fi fost prea de tot. Ai simțit ce parfum folosea? Era… A nominalizat o anume marcă și un număr, ca și cum ar fi trebuit să mă arăt

impresionat. Tu nu știi nimic despre parfumuri, am uitat. Ascultă-mă, numai femei de viță folosesc parfumuri ca acesta. Poate să fi fost o ducesă sau o marchiză. Păcat că n-a fost mama cea peste care să fi dat. Apropo, acesta ar fi un bun final pentru cartea mea, nu?

Un foarte bun final, mi-am spus în sinea mea. Și pentru că veni vorba, el chiar a scris povestirea câteva luni mai târziu, și a fost unul din cele mai bune lucruri pe care le-a scris vreodată, mai ales pasajele despre Proust și Faust. În tot intervalul cât scria a bătut câmpii vorbind numai despre mamă. Părea să fi uitat cu totul de Colette.

Ei bine, abia ce s-a încheiat acest episod, că au intrat în scenă englezoaicele, și apoi fata de la băcănie care era înnebunită să învețe englezește, și apoi Jeanne, și în răstimpuri fata aceea de la garderobă, și din când în când câte-o parașută din pasajul aflat chiar în spate la Cafe Wepler – din capcană, cum îi spuneam noi acestuia, pentru că să te abați prin acea alee strâmtă în drum spre casă era ca și cum ai fi trecut printre vergi.

Apoi a urmat somnambula cu revolverul, care ne-a pus pe ghimpi vreme de câteva zile.

Într-o dimineață devreme, după ce stătusem treji toată noaptea să dăm peste cap un vin algerian, Carl puse pe tapet ideea unei furtunoase vacanțe de câteva zile. Pe peretele meu atârna o hartă mare a Europei și am cercetat-o febril să vedem cât de departe am fi putut ajunge cu fondurile limitate pe care le aveam la dispoziție. Ne-am gândit întâi să mergem la Bruxelles, dar gândindu-ne mai bine am renunțat la idee. Belgienii nu sunt deloc interesanți, am fost amândoi de acord. Cam cu aceleași cheltuieli am fi putut ajunge în Luxembourg. Eram destul de beți, și Luxembourgul ni se păru a fi locul potrivit spre care s-o pornim la șase dimineața. N-am împachetat niciun fel de geamantane; tot ce ne

trebuia erau periuțele de dinți, dar și pe acestea le-am uitat în graba de-a nu scăpa trenul.

Câteva ore mai târziu am trecut granița și ne-am urcat în trenul lăcuit și cu huse care urma să ne ducă în țara operei bufe pe care, în ceea ce mă privea, eram foarte nerăbdător s-o cunosc. Am ajuns spre amiază, somnoroși și buimaci. Am luat un prânz serios, spălat ca să alunece cu vinul locului, și ne-am vârât în pat. Pe la șase ne-am sculat și-am ieșit în buiestru în aer liber. E o țară liniștită, pașnică și îndestulată, în care se auzea peste tot muzică germană; fețele locuitorilor erau marcate de un fel de extaz bovin.

Nu ne-a trebuit cine știe ce timp și ne făcusem deja prieteni cu Albă ca Zăpada, atracția numărul unu a cabaretului de lângă gară. Albă ca Zăpada avea cam treizeci și cinci de ani, cu păr lung și bălai și ochi vioi, albaștri. Era aici doar de o săptămână și deja se plictisise. Am băut cu ea câteva pahare, ne-am învârtit cu ea valsând prin local de câteva ori, am dat orchestrei de băut, toate acestea ridicându-se la o sumă ridicol de mică, și apoi am invitat-o la cină, O cină bună într-un hotel bun face cam în jur de șapte sau opt franci de fiecare. Albă ca Zăpada, fiind elvețiancă, era prea nătângă, sau prea bine crescută, să pretindă bani. Avea un singur gând în cap – să fie la timp înapoi la lucru. Era întuneric când am părăsit noi restaurantul. Am luat-o după instinct spre marginea orașului și curând am găsit o îndiguire, unde am răsturnat-o și i-am dat ceea ce era al ei. A luat-o ca pe un simplu aperitiv, implorându-ne să trecem pe la ea mai târziu în seara aceea; va găsi o prietenă de-a ei despre care era convinsă c-o să ne placă. Am escortat-o înapoi la cabaret, apoi ne-am pornit să explorăm orașul mai pe îndelete.

Într-o micuță cafenea, unde o femeie mai în vârstă ședea și cânta la țiteră, am comandat ceva vin. Era un loc destul de melancolic, așa că în scurtă vreme ne-am plictisit vârtos. Pe când eram

gata să plecăm, veni proprietarul și ne înmâna cartea lui de vizită, spunându-ne că spera să mai trecem. În timp ce vorbea, Carl îmi pasă cartea de vizită și-mi dădu un ghiont cu cotul. Am citit-o. Scria, în germană, „Cafenea fără evrei”. Dacă aș fi citit „Cafenea fără limburger”[1], nu m-ar fi șocat drept ceva mai absurd. I-am râs omului în față. Apoi l-am întrebat, în franțuzește, dacă înțelege englezește. Spuse că da. La care i-am spus:

— Să-ți spun ceva – deși nu sunt evreu, după părerea mea ești un idiot. N-ai ceva mai bun la ce să te gândești? Dormi în picioare… înoți în propriul rahat. *Înțelegi ce-ți spun?*

Se uită la noi zăpăcit. Apoi începu Carl, într-o franceză care i-ar fi făcut cinste unui apaș.

— Ascultă, mă brânză-mpuțită, începu el.

Omul încercă să ridice vocea.

— Las-o moale, spuse Carl amenințător, și făcu o mișcare ca și cum ar fi avut intenția să-l sugrume pe prostănac. Două vorbe o să-ți spun doar: *ești o pizdă bătrână. Puți!*

Cu asta fu cuprins de una din crizele lui apoplectice de râs. Cred că omul avea impresia că suntem nebuni. Ne-am retras încet cu spatele la ușă până afară, râzând isteric și strâmbându-ne la el. Idiotul era atât de încet la minte, atât de perplex, că tot ce putu face fu să cadă pe-un scaun și să-și frece-o sprânceană.

Ceva mai în susul străzii dădurăm peste un polițist cam adormit. Carl se duse la el respectuos, își scoase pălăria, și într-o germană impecabilă îi spuse că tocmai am ieșit din Judenfreies Cafe unde tocmai izbucnise o încăierare. Îi spuse să se grăbească pentru că – aici coborî vocea – proprietarul făcuse o criză, și putea să omoare pe cineva. Ofițerul îi mulțumi în modul lui oficios, apatic, și se urni în direcția cafenelei. La colț am găsit un taxi; am cerut să fim duși la un hotel mare pe care-l ochisem mai devreme în seara aceea.

Am rămas în Luxembourg timp de trei zile, mâncând și bând după pofta inimii, ascultând orchestre excelente venite din Germania, observând viața liniștită, plicticoasă a unui popor care nu avea rațiune de-a exista, și care de fapt nu există, decât așa cum există vacile sau oile. Albă ca Zăpada ne prezentă prietenei ei, care era din Luxembourg și cretină până-n măduvă. Am discutat despre arta de-a face brânzeturi, lucrul de mână, dansurile populare, mineritul carbonifer, exporturi și importuri, despre familia regală și micile indispoziții de care sufereau din când în când membrii acesteia, și așa mai departe. O zi întreagă am petrecut-o la Valea Călugărilor, la Pfaffenthal. O mie de ani de pace păreau să guverneze peste valea asta somnolentă. Era ca un coridor pe care Dumnezeu îl trasase cu degetul lui mic, să le-aducă aminte oamenilor că setea lor nepotolită de sânge odată ostoită, când vor obosi de atâta vrajbă, aici în locul acesta își vor găsi pacea și odihna.

Ca să fiu sincer, era o lume frumoasă, ordonată, prosperă, lejeră, toată populația fiind bine dispusă, generoasă, înțelegătoare, tolerantă. Totuși, nu se știe de ce, plutea o miasmă putredă pe deasupra. Miazma stagnării. Bunătatea locuitorilor, care era un defect, le deteriorase acestora fibra morală.

Tot ce-i interesa era care parte a feliei trebuie unsă cu unt. Nu puteau face pâinea, dar o puteau unge cu unt. Eram profund dezgustat. Mai bine să mori ca un păduche la Paris decât să trăiești aici ca-n sânul lui Avram, mi-am spus.

— Hai să ne întoarcem și să facem rost de-o blenoragie ca lumea, am spus eu, scoțându-l pe Carl dintr-o stare vecină cu torpoarea.

— Ce? Despre ce vorbești? mormăi el cu voce groasă.

— Da, am spus, s-o ștergem de-aici, aici pute. Luxembourgul este ca Brooklynul, doar că te

descântă și te otrăvește mai tare. Să ne întoarcem în Clichy și să-i tragem un chef. Vreau să-mi spăl gustul acesta din gură.

Fu aproape de miezul nopții când am ajuns la Paris. Ne-am dus în grabă la redacția unde bunul nostru prieten, King, răspundea de rubrica de curse. Am mai împrumutat ceva franci de la el și am luat-o la picior.

Aveam chef să iau prima prostituată care-mi ieșea în cale. „O iau, blenoragie, ce-o fi", m-am gândit. „Rahat, o doză de blenoragie e ceva, la urma urmelor. Pizdele luxemburghezelor ălora sunt pline de lapte bătut".

Carl nu era chiar așa de entuziast când era vorba de-a se alege cu înc-o doză de blenoragie. Deja simțea mâncărimi la penis, îmi mărturisi el. Încerca să se gândească de la cine o fi luat boala, dacă era blenoragie, cum bănuia.

— Dacă a-i luat-o, nu-i mare pagubă s-o mai contractezi o dată, am remarcat eu bine dispus. Ia o doză dublă și răspândește-o peste tot. Infectează tot continentul! Mai bine o boală venerică strașnică decât o liniște morbidă și inertă. Acum știu ce stă la baza civilizației: viciul, boala, hoția, minciuna, destrăbălarea. Rahat, francezii sunt un popor mare, chiar dacă sunt sifilitici. Nu-mi cere vreodată să mă mai duc într-o țară neutră. Să nu mai văd în fața ochilor tot felul de vaci, umane sau de alt gen.

Eram atât de pornit c-aș fi putut viola o călugăriță.

Eram în această stare când am intrat într-un mic salon de dans unde prietena noastră, garderobiera, pierdea vremea. Era doar cu puțin trecut de miezul nopții, și aveam destui bani ca să ne facem nițel de cap. Erau trei sau patru prostituate la bar și un bețiv sau doi, englezi, desigur. Homosexuali, cel mai probabil. Am dansat câteva dansuri și apoi prostituatele începură să se dea la noi.

E uluitor ce se poate face în văzul ochilor într-un bar franțuzesc. Pentru o *putain* oricine vorbește englezește, fie bărbat, fie femeie, este un degenerat. O fată franțuzoaică nu se demite în a se da în spectacol pentru ochii străinului, mai mult decât devine o focă politicoasă pentru c-a fost dresată să facă exhibiții.

Adrienne, garderobiera, venise la bar pentru un pahar de whisky. Stătea pe un scaun înalt și-și ținea picioarele larg depărtate. Stăteam lângă ea cu un braț în jurul uneia din micile ei prietene. Brusc i-am strecurat mâna sub rochie. Am lucrat-o cu degetul o vreme și apoi ea se lăsă să alunece de unde era cocoțată și, punându-mi brațele pe după gât, îmi deschise șlițul pe furiș și-mi strânse ouăle în pumn. Muzicanții interpretau un vals lent, luminile erau scăzute. Adrienne mă conduse spre ring, eu cu șlițul larg deschis, și, ținându-mă strâns, mă împinse până la mijlocul ringului unde curând am fost pachet ca două sardele. Nu ne prea puteam mișca din loc, atât eram de strânși. Iarăși scotoci în șlițul meu, îmi scoase scula afară și o presă de pizda ei. Era un chin insuportabil. Ca să-l facă și mai insuportabil, una din micile ei prietene care se lipise de noi, mă prinse cu nerușinare strâns de pulă. În acel moment nu m-am mai putut reține – am împroșcat în pumnul ei.

Când am ajuns înapoi la bar, Carl stătea într-un colț, chircit peste o fată care părea că se-ncovoaie până la podea. Barmanul părea iritat.

— Acesta-i un loc unde se bea un pahar, nu un budoar, spuse el.

Carl ridică privirile buimăcit, fața lui acoperită toată cu ruj de buze, cravata strâmbă, descheiat la vestă, cu părul căzut în ochi.

— Acestea nu-s curve, murmură el, sunt nimfomane.

Se așează pe scaun cu poala cămășii ieșindu-i prin șliț. Fata începu să-l încheie ea la pantaloni. Brusc ea se răzgândi, îl desfăcu iarăși larg, îi

scoase scula afară, se aplecă și i-o sărută. Asta se pare că depășise măsura. Acum își făcu apariția managerul care se dădu discret aproape de noi ca să ne informeze că va trebui să ne comportăm cu totul altfel sau s-o ștergem. Nu părea să fie furios pe fete; doar le dojeni, ca și cum ar fi niște copii neastâmpărați.

Noi eram pentru a pleca de acolo imediat, dar Adrienne insistă să rămânem până la ora închiderii. Spunea că voia să meargă cu noi acasă.

Când într-un sfârșit am chemat un taxi și ne-am înghesuit înăuntru, am descoperit că eram cinci. Carl voia să ne descotorosim de una din fete, dar nu se putea hotărî de care dintre ele. Pe drum am oprit să cumpărăm sandwichuri, ceva brânză și măsline, și câteva sticle de vin.

— O să fie dezamăgite când vor vedea doar cu câți bani am mai rămas, spuse Carl.

— Bine, am spus eu, poate că măcar atunci o să ne lase-n pace. Sunt obosit. Aș vrea să fac o baie și să mă vâr în pat.

Imediat ce am sosit eu m-am dezbrăcat și am dat drumul la apă caldă. Fetele erau în bucătărie așternând masa. Abia ce intrasem în vană, și începusem să mă săpunesc, când Adrienne și una dintre fetele celelalte intrară în baie. Hotărâseră să facă și ele o baie. Adrienne se descotorosi cu iuțeală de ce avea pe ea și lunecă în vană lângă mine. Cealaltă fată se dezbrăcă și ea, apoi veni și rămase lângă vană. Adrienne și cu mine eram față-n față, cu picioarele întrepătrunse. Cealaltă fată se lăsă peste vană și începu să se joace cu mine. Eu stăteam pe spate în apa voluptos de caldă și-o lăsam să-și învârtă degetele săpunite în jurul pulii mele. Adrienne se juca cu pizda, de parcă ar fi vrut să spună „Mă rog, las-o să se joace cu chestia aia o vreme, dar când vine momentul i-o smulg eu din mână.”

Și apoi iată-ne pe toți trei în vană, cu un sandwich într-o mână și un pahar de vin în

cealaltă. Carl decise să se bărbierească. Fata lui stătea așezată pe marginea *bidet*-ului, flecărind și mestecându-și sandwichul. Ea dispăru pentru o clipă și se întoarse cu o sticlă întreagă cu vin roșu pe care ni-l turnă pe după gât. Apa cu spume de săpun luă repede nuanța permanganatului.

Eu eram deja dispus la orice. Simțind nevoia să urinez, am început să mă piș în modul cel mai calm. Fetele au fost oripilate. Se pare că făcusem ceva imoral. Și dintr-o dată deveniră suspicioase în privința noastră. Le vom plăti? Și dacă da, cu cât? Când Carl le informă amabil că el avea cam nouă franci de împărțit, se lăsă cu tărăboi. Apoi ajunseră la concluzia că glumeam doar – încă una din micile noastre glume proaste, ca și pișatul în vană. Dar nu, am insistat că acesta era adevărul. Se jurară că nu mai auziseră niciodată așa ceva; era pur și simplu incredibil, monstruos, inuman.

— Ăștia nu-s decât doi huni jegoși, spuse una dintre fete.

— Nu, englezi. Englezi degenerați, spuse alta.

Adrienne încercă să le potolească. Le spuse că ne cunoștea de multă vreme și că ne purtaserăm totdeauna ca niște gentlemeni cu ea, afirmație care sună destul de ciudat în urechile mele având în vedere natura relațiilor noastre cu ea. Oricum, cuvântul gentleman nu implica nimic mai mult decât că plătisem totdeauna bani peșin pentru serviciile ei.

Ea încerca cu disperare să restabilească situația. Aproape că-i puteam auzi gândurile.

— Nu le puteți da un cec? ne rugă ea.

La asta Carl izbucni în râs. Era pe cale să le spună că nu avea un carnet de cecuri, când l-am întrerupt, spunând:

— Sigur, e o idee… o să vă dăm la fiecare câte un cec, ce ziceți de asta?

M-am dus la Carl în cameră fără niciun alt cuvânt și am scos la iveală un cec de-al lui mai

vechi. I-am adus frumosul lui stilou Parker și i l-am pus în mână.

În acea clipă Carl își dovedi istețimea. Prefăcându-se a fi furios pe mine pentru că-i descoperisem carnetul de cecuri și pentru că mă amestecam în treburile lui, spuse:

— Totdeauna se întâmplă așa. (În franțuzește, desigur, ca să înțeleagă și ele.) Eu sunt cel care trebuie să plătească pentru aceste nebunii. De ce nu ai adus cecurile tale?

La asta am răspuns cât de rușinat am putut că nu mai aveam lescaie în cont. El nu se lăsă înduplecat imediat, sau așa pretinse.

— De ce nu pot fetele aștepta până mâine? Întrebă el întorcându-se spre Adrienne. N-au încredere în noi?

— De ce-am avea încredere în voi? spuse una dintre fete. Acum o clipă pretindeați că n-aveți lescaie. Acum vreți să așteptăm până mâine. Ah, nu, asta nu ține cu noi.

— Eh, atunci n-aveți decât să vă cărați, spuse Carl aruncând carnetul de cecuri pe jos.

— Nu fi atât de rău, strigă Adrienne. Dă-ne fiecăreia câte o sută de franci și cu asta încheiem discuția. Te rog!

— O sută la fiecare?

— Desigur, spuse ea. Nu-i așa de mult.

— Haide, i-am spus eu, nu fi așa scârțar. Apoi, eu îți returnez partea mea într-o zi sau două.

— Așa spui de fiecare dată, fu replica lui Carl.

— Termină bâlciul, i-am spus în englezește. Scrie odată cecul și să ne scăpăm de ele.

— Să ne scăpăm de ele? Cum, după ce le dau cecurile vrei să le dau afară? Nu, domnule, voi avea maximul pentru banii mei, chiar dacă cecurile nu sunt valabile. Ele nu știu asta. Dacă le lăsăm să plece prea ușor vor mirosi că e ceva în neregulă. Hei, tu!, strigă el, fluturând un cec spre una din

fete. Ce primesc pentru ăsta? Vreau ceva unic, nu o simplă tăvăleală.

El trecu la distribuirea cecurilor. Era o scenă comică, înmânarea cecurilor unul după altul. Chiar dacă acestea ar fi fost valabile păreau oricum false. Probabil pentru că eram cu toții în pielea goală. Fetele părură să aibă aceeași senzație, că nu era vorba de o tranzacție adevărată. Cu excepția lui Adrienne, care avea încredere în noi.

Mă rugam în gând ca ele mai degrabă să se mulțumească să joace teatru decât să ne oblige la toată procedura „fututului". Eu eram gata. Obosit mort. Va trebui să fie o prestație fantastică, din partea lor, ca să pot să încropesc ceva ce s-ar fi putut cu bunăvoință numi erecție. Carl, pe de altă parte, se comporta ca unul care se lipsise de trei sute de franci. Voia ceva de banii lui, și voia ceva exotic.

În timp ce duceau tratative între ei, eu m-am urcat în pat. Eram atât de departe, mental, de ceea ce se întâmpla, că am căzut într-o reverie despre o povestire pe care o începusem cu zile în urmă și la care intenționam să reiau scrisul când mă voi trezi. Era despre o crimă făcută cu toporul. Mă întrebam dacă n-ar fi fost mai bine să restrâng narațiunea și să mă concentrez asupra criminalului bețiv pe care-l lăsasem așezat lângă cadavrul decapitat al soției pe care n-o iubise niciodată. Voi lua probabil relatarea din ziar a crimei, o voi elonga, și voi începe propria transpunere a crimei din punctul sau momentul în care capul se rostogolea de pe masă. Asta se va potrivi perfect, mă gândeam, cu pasajul despre omul fără brațe și fără picioare care se împingea noaptea pe străzi pe o mică platformă cu roți, capul lui fiind la nivelul genunchilor trecătorilor. Voiam un element de groază pentru că aveam în mânecă o minunată scenă grotescă pentru final.

În scurtul interval de reverie de care am avut parte mi-am recâștigat starea de spirit care se

frânsese zile în urmă odată cu apariția somnambulicei noastre Pocahontas.

Un ghiont de la Adrienne, care-și făcuse loc lângă mine, mă trezi. Îmi șoptea ceva în ureche. Iarăși ceva despre bani. I-am cerut să repete, și, ca nu cumva să pierd gândul care tocmai îmi venise, continuam să repet pentru mine – „Capul se rostogolește de pe masă – capul se rostogolește… micul om pe roți… roți… picioare… milioane de picioare…”

— Vor să știe dacă nu vreți să încercați să vă mai căutați de ceva mărunțiș pentru un taxi. Stau departe.

— Departe? am repetat eu, uitându-mă pierdut la ea. Cât de departe? (Nu uita – roți, picioare, capul care se rostogolește… începe în mijlocul propoziției.)

— Menilmontant, spuse Adrienne.

— Dă-mi un creion și hârtie – acolo, pe birou, m-am rugat eu.

— Menilmontant… Menilmontant… repetam eu hipnotic, mâzgălind câteva cuvinte cheie, cum ar fi roți de cauciuc, capete de lemn, picioare spiralate, și așa mai departe.

— Ce faci acolo? șuieră Adrienne, scuturându-mă zdravăn. Ce-i cu tine? *Il est fou*, exclamă ea, sculându-se din pat și ridicând mâinile în sus a disperare. *Ou est l'autre?* vru ea să știe, uitându-se după Carl. *Mon Dieu!* am auzit-o spunând, oarecum ca din depărtare, *il dort.*

Apoi, după o pauză apăsătoare:

— Ei bine, asta le-ntrece pe toate. Haideți, să plecăm de aici! Unul este beat și celălalt are inspirație. Ne pierdem vremea. Așa-s străinii ăștia – totdeauna cu gândul la altceva. Pe ei nu-i interesează să facă dragoste, ei vor doar să fie puțuliți…

Puțuliți. Am scris și cuvântul acesta. Nu-mi aminteam ce spusese în franțuzește, dar indiferent despre ce fusese vorba, îmi reînviase în minte un

prieten uitat. *Puțuliți*. Era un cuvânt pe care nu-l folosisem de veacuri. M-am gândit la alt cuvânt pe care-l foloseam doar rar: *misling*. Nu mai eram sigur ce însemna. Și ce conta? Îl vâr aicea oricum. Erau sute de cuvinte care-mi ieșiseră din vocabular, trăind eu de atâția ani în străinătate.

M-am lăsat iar pe spate și m-am uitat cum se pregăteau de plecare. Era ca și cum ai fi privit un spectacol pe scenă dintr-o lojă. Fiind un paralitic, admiram spectacolul din căruciorul meu cu rotile. Dacă i-ar fi trecut careiva din ele prin minte să arunce o carafă de apă peste mine, nu m-aș fi mișcat din loc. M-aș fi scuturat doar și-aș fi zâmbit – cum zâmbește cineva unor îngeri șugubeți. (Există așa ceva?) Tot ce-mi doream în legătură cu ele era să plece și să mă lase cu reveriile mele. Dacă aș fi avut la mine mărunțiș aș fi aruncat după ele cu monezi.

După un eon sau așa ceva au ajuns și ele la ușă. Adrienne flutura un sărut de la distanță, un gest atât de ireal încât a început să mă fascineze portanta brațului ei; l-am văzut retrăgându-se pe un coridor lung unde până la urmă fu resorbit printr-o gură îngustă de burlan, brațul încă îndoit din încheietură, dar atât de micșorat, de atenuat, că în final semăna cu un smoc de paie.

— Salaud! țipă una din fete, și în timp ce ușa se trântea cu putere m-am auzit pe mine răspunzând: *Oui, c'est juste. Un salaud. Et vous, des salopes. Il n'y a que ça. Salaud, salope. La saloperie, quoi. C'est assoupissant*.

Mi-am revenit spunând:

— La naiba, ce dracu vorbesc eu aici?

Roți, picioare, capul care se rostogolește… Perfect. Mâine va fi ca orice altă zi, doar că mai bună, mai bogată, mai favorabilă. Omul de pe platforma cu rotile se va rostogoli singur de pe capătul debarcaderului. La Canarsie. Va ieși la suprafață cu un hering în gură. Un hering Maatjes, nimic mai puțin.

Flămând iarăși. M-am sculat și am căutat rămășițele vreunui sandwich. Nu rămăsese nicio firimitură pe masă. M-am dus absent la baie, cu gândul să beau măcar apă. Aruncate pe-acolo erau vreo două-trei felii de pâine, câteva bucăți de brânză și câteva măsline strivite. Zvârlite-n scârbă, evident.

Am ridicat o bucată de pâine să văd dacă era mâncabilă. Cineva o călcase furios în picioare. Mai era puțin mușchi pe ea. Mușchi să fi fost oare? Mai bine să văd altă bucată. Am recuperat una care arăta destul de bine, puțin îmbibată cum zăcuse pe podeaua umedă, și am trântit o bucată de brânză peste ea. Într-un pahar lângă *bidet* am găsit un strop de vin. I-am dat drumul pe gât, apoi cu prudență am mușcat din pâine. Nu era rea deloc. Dimpotrivă, avea gust bun. Microbii nu-i afectează pe cei flămânzi, sau pe cei inspirați. Niște bazaconii chestiile acestea cu celofanul și a cui mână a fost ultima. Ca s-o dovedesc, m-am șters la cur cu ea. Repede, ca să nu mă răzgândesc. Apoi am înfulecat-o. *Gata!* La ce să ne mai facem probleme? M-am uitat după o țigară. Nu mai erau decât chiștoace. L-am ales pe cel mai lung și l-am aprins. O aromă delicioasă. Nu rumegușul acela sosat din America. Tutun adevărat. Una din acelea de-ale lui Carl, *Gauloises Bleues,* fără îndoială.

Și acum la ce mă gândeam de fapt?

M-am așezat la masa din bucătărie și mi-am ridicat picioarele pe tăblie. Ia să vedem… Despre ce era vorba?

Nu vedeam nici nu-mi venea în cap nimic. Mă simțeam mult, mult prea bine.

La ce bun să ne mai gândim?

Da, o zi mare. Câteva, de fapt. Da, n-au trecut decât câteva zile de când stăteam aici, întrebându-ne încotro s-o luăm. Poate să fi fost doar ieri. Sau acum un an. Ce contează? Omul se străduiește să facă ceva, apoi decade. Timpul decade și el. Prostituatele decad. Totul decade.

Decade până la blenoragie.

Pe pervaz ciripea o păsărică matinală. Simțindu-mă bine, somnoros, mi-am amintit cum stăteam la fel în Brooklyn Heights cu ani în urmă. Poate într-o altă viață. Poate că nu voi mai revedea Brooklynul niciodată. Nici Canarsie, nici Shelter Island, nici Montauk Point, nici Secacus, nici lacul Pocotopaug, nici Neversink River, nici escalop și șuncă, nici egrefin afumat, nici fudulii. Ciudat, cum poate cineva să fiarbă drojdiile înăbușit și să se creadă acasă. Până când spui Minnehaha – sau Walla Walla. Acasă. Acasă este dacă acasă durează. Unde îți pui pălăria în cui, cu alte cuvinte. Undeva departe, a spus ea având în gând Menilmontant.

Nu era așa departe. China, asta e departe cu adevărat. Sau Mozambicul. Scumpișoară, să tot hoinărești fără să te-oprești. Parisul, acesta-i nesănătos. Poate că-i rămăsese ceva acolo. Încearcă Luxembourgul, mititico. Ce naiba, există mii și mii de locuri, Bali, de exemplu. Sau Carolinele. Nebunie, cererea asta pentru bani tot timpul. Bani, bani. Nu mai sunt bani. O groază de bani. Daa, undeva departe, foarte departe. Și fără cărți, fără mașină de scris, fără nimic. Să nu spui nimic, să nu faci nimic. Să plutești pe val. Curva aia, Nys. Nimic decât o pizdă. *Ce viață!* Și nu uita – *puțuliți!*

M-am sculat de pe curul meu, m-am întins, m-am scărpinat, m-am împleticit spre pat.

M-am prelins ca o părere. În jos, în jos, spre haznaua cosmocentrică. Leviathani înotând roată în adâncuri straniu luminate de soare. Viața decurgând ca de obicei peste tot. Dejunul la zece fix. Un om fără mâini, fără picioare, îndoind bara cu dinții. Un plonjeu dinamic din înălțimile stratosferei. Jartiere coborând în spirale lungi și grațioase. O femeie cu torsul sfârtecat luptându-se disperată să-și înșurubeze la loc capul tăiat. Vrea bani pentru asta. Pentru ce? Nu știe pentru ce. Bani

să fie. Pe o ferigă gigantică zace un cadavru proaspăt plin de găuri de gloanțe. O cruce de fier îi atârnă de gât. Cineva cere un sandwich. Apa e prea agitată pentru sandwichuri. Uită-te în dicționar la S.

Un vis complex, stimulator pentru imaginație, străbătut de o mistică lumină albastră. Mă cufundasem până la nivelul acela primejdios unde, din pură beatitudine și liberă plutire, te prăbușești înapoi spre nămolul de la fund. Cumva, ca prin vis, mi-am dat seama că trebuie să fac un efort herculean. Lupta de-a ajunge la suprafață era un chin, un chin absolut. Din când în când reușeam să-mi deschid ochii: am văzut încăperea, ca prin ceață, dar trupul îmi era jos în pâlpâitoarele adâncimi marine. Să te cufunzi înapoi în leșin era o voluptate. M-am scufundat până la fundul fără fund, unde am așteptat ca un rechin. Apoi, încet, foarte încet, am început să mă ridic. Era excruciant. Numai trunchi și fără înotătoare. Apropiindu-mă de suprafață am fost iar absorbit în jos, tras în jos, mai în jos, într-o delicioasă neajutorare, supt în vortexul vid, ca să aștept acolo în nesfârșite treceri ale timpului voința de-a mă aduna și ridica asemeni unei geamanduri scufundate.

M-am trezit cu ciripitul păsărilor în urechi. Încăperea nu mai era învăluită într-o ceață lichidă, ci limpede și recognoscibilă. Pe biroul meu erau două vrăbii luptându-se pentru firimituri. Am stat într-un cot și le-am privit vânzolindu-se spre geam, care era închis. Au zburat prin hol, apoi înapoi, căutând disperate o ieșire.

M-am ridicat și am deschis fereastra. Au continuat să zboare prin încăpere, ca buimace. M-am străduit să nu mă mișc. Brusc țâșniră prin fereastra deschisă. *Bonjour, Madame Oursel,* ciripiră ele.

Era în amiaza mare, cam a treia sau a patra zi de primăvară.

Henry Miller
New York City
Iunie, 1940
Rescrisă în Big Sur, 1956

MARA-MARIGNAN

Mă aflam lângă Cafe Marignan pe Champs-Elysees când am dat nas în nas cu ea.

Îmi revenisem abia de puțină vreme după o dureroasă despărțire de Mara-St. Louis. Nu acesta îi era numele, dar să-i spunem astfel pentru moment, pentru că s-a născut pe Ile St. Louis, și pe acolo m-am plimbat eu adesea noaptea, lăsând amărăciunea să-mi pătrundă sufletul.

Și doar pentru că am avut vești despre ea cu doar o zi în urmă, după ce-o crezusem definitiv pierdută pentru mine, se face că pot acum rememora cele ce urmează. Doar că acum, din cauză că anumite lucruri mi s-au clarificat pentru prima oară, povestea a ajuns să fie cu mult mai complicată.

Aș putea spune, în trecere, că viața mea pare să fi fost o lungă căutare după acea Mara care le va devora pe toate celelalte și le va da acestora o deosebită concretețe.

Mara cea care a precipitat evenimentele nu e nici Mara de pe Champs-Elysees, nici Mara de pe Ile St. Louis. Mara despre care vorbesc se numea Eliane. Era căsătorită cu un bărbat care fusese închis pentru punere în circulație de bancnote false. Ea mai era, de asemenea, amanta prietenului meu Carl, care fusese la început îndrăgostit cu pasiune de ea și care, acum, în după-amiaza aceasta despre care vă vorbesc, era atât de plictisit de ea că nu suporta gândul de-a merge s-o vadă de unul singur.

Eliane era tânără, zveltă, atrăgătoare, dacă nu punem la socoteală faptul că era din belșug presărată cu alunițe și avea o pată de puf pe buza de sus. În ochii prietenului meu aceste cusururi la început n-au făcut decât să-i sporească frumusețea, dar pe măsură ce se plictisi de prezența ei începură să-l irite și uneori îl îmboldeau să facă glume usturătoare, care pe ea o făceau să se crispeze. Când plângea devenea, într-un mod ciudat, și mai frumoasă. Cu fața șiroind de lacrimi ea părea a fi o femeie matură, nu acea suplă ființă androgină de care se îndrăgostise Carl.

Soțul Elianei și Carl erau prieteni vechi. Ei se cunoscuseră în Budapesta, când cel dintâi îl salvase pe Carl de la foamete și mai târziu îi dăduse bani ca să ajungă la Paris. Gratitudinea pe care la început i-o purtă Carl se transformă curând în dispreț și zeflemea, când descoperi cât de idiot și lipsit de simțire era tipul. Zece ani mai târziu s-au întâlnit din întâmplare pe o stradă din Paris. Invitați la cină, care urmă, Carl n-ar fi acceptat-o niciodată dacă soțul n-ar fi fluturat o fotografie a tinerei sale soții. Carl se îndrăgosti instantaneu. Ea îi amintea, îmi spuse el mie, de o fată pe care o chema Marcienne, despre care scria în acel moment.

Îmi amintesc bine cum se amplifica povestirea despre Marcienne pe măsură ce întâlnirile cu Eliane deveneau tot mai frecvente. Pe Marcienne o întâlnise doar de trei sau patru ori după ce o cunoscuse în pădurea Marly, unde o zărise însoțită de un ogar splendid. Menționez aici câinele pentru că, atunci când a început să se lupte cu primele pagini ale povestirii, câinele era (pentru mine) o prezență cu mult mai reală decât femeia de care se credea Carl îndrăgostit. Odată cu intrarea Elianei în viața lui, figura Marciennei începu să prindă formă și substanță; o înzestra chiar pe Marcienne cu una din alunițele excedentare ale Elianei, cea de la rădăcina gâtului, care, spunea el,

îi sporea în mod special pasiunea de câte ori o săruta.

Avea deja de câteva luni plăcerea de a săruta frumoasele alunițe ale Elianei, inclusiv cea de pe partea interioară a coapsei stângi, sus la încheietură. Deja nu-i mai sporeau pasiunea. Terminase povestirea despre Marcienne și, odată cu asta, pasiunea pentru Eliane se evaporase.

Lovitura de grație fu arestarea și condamnarea soțului. Câtă vreme soțul fusese în libertate existase cel puțin fiorul pericolului; acum, că acesta era în siguranță după gratii, Carl era pus în fața situației de-a avea o amantă cu doi copii de întreținut și care vedea în mod firesc în el un protector și un furnizor. Carl nu era lipsit de generozitate, dar cu siguranță nu era ce se numește un furnizor. Îi plăceau și copiii destul de mult, aș putea spune, dar nu-l atrăgea s-o facă pe tatăl copiilor unui om pe care-l disprețuia. În aceste circumstanțe cel mai bun lucru la care se putu gândi fu să-i găsească Elianei o slujbă, ceea ce a și făcut. Când nu avea lescaie mânca la ea. Din când în când se plângea că ea muncește prea mult, că-și ruinează frumusețea; în secret, desigur, era bucuros, pentru că o Eliane răpusă de oboseală avea mai puține pretenții asupra timpului său.

În ziua în care m-a convins pe mine să-l însoțesc, Carl era foarte prost dispus. Primise dimineața aceea o telegramă de la ea, că era liberă în acea zi și să vină la ea cât mai devreme. El se decise să meargă cam pe la patru după-amiaza și să plece cu mine imediat după cină. Eu trebuia să născocesc o scuză care să-i permită retragerea fără a provoca o scenă.

Când sosirăm am constatat că erau trei copii în loc de doi – el uitase să-mi spună că exista și un bebeluș. Pur și simplu îi scăpase din vedere, mă lămuri el. Trebuie să recunosc că atmosfera nu era tocmai cea a unui cuibușor de nebunii. Trăsurica copilului se afla la piciorul scărilor în curtea

sordidă, și mormolocul zbiera din toți plămânii. Înăuntru, hăinuțele copiilor atârnau puse la uscat. Ferestrele erau larg deschise și zburau muște peste tot. Copilul cel mai mare îi spunea lui Carl tătic, ceea ce pe acesta îl deranja peste măsură. Cu o voce morocănoasă îi spuse Elianei să-i expedieze afară pe copii. Asta aproape c-o făcu să izbucnească în lacrimi. El îmi aruncă una din acele priviri neajutorate care spunea: „Deja a început… cum naiba să supraviețuiesc acestui calvar?”. Și atunci, de disperare începu să se prefacă vesel, cerând de băut, legănând copiii pe genunchi, recitându-le poezii, bătând-o pe Eliane pe fund, scurt și fără interes, ca și cum acesta ar fi fost un simplu jambon pe care l-ar fi comandat pentru ocazie. Merse chiar puțin mai departe în veselia lui prefăcută; cu paharul în mână îi făcu semn Elianei să se apropie, pentru început sărutând-o pe alunița preferată și apoi, chemându-mă pe mine mai aproape, își vârî mâna liberă sub bluza ei și-i scoase afară un sân, despre care îmi ceru în modul cel mai firesc să-mi spun părerea.

Mai fusesem martor la genul acesta de manifestări și înainte – cu alte femei de care fusese îndrăgostit. Emoțiile lui parcurgeau de obicei același ciclu: pasiune, răceală, indiferență, plictiseală, ironie, dispreț, dezgust. O compătimeam pe Eliane. Prezența copiilor, sărăcia, corvoada, umilința, făceau ca situația să nu fie deloc veselă. Văzând că gluma sa nu-și atinsese ținta, lui Carl i se făcu brusc rușine de sine. Puse jos paharul și, cu aerul unui câine bătut, o cuprinse cu brațele și o sărută pe frunte. Asta trebuia să arate că ea încă mai era un înger, chiar dacă avea fundul apetisant și sânul ei stâng extrem de tentant. Apoi îi apăru pe față un rânjet prostesc și se așeză pe divan, murmurând „Ah, ah”, de parcă ar fi spus – „Asta-i situația, tristă, dar ce să-i faci?”

Pentru a detensiona lucrurile, m-am oferit să scot copiii la plimbare, inclusiv pe cel în trăsurică.

Imediat Carl se alarmă. Nu voia ca eu să ies la plimbare. După gesturile și grimasele pe care le făcea în spatele Elianei, am înțeles că pe moment nu gusta deloc ideea că trebuie să-și îndeplinească îndatoririle amoroase. Cu voce tare spuse că *el* este cel care va lua copiii la plimbare; din spatele ei îmi făcea semne, pe mutește, că dorința lui era ca să-mi încerc *eu* puterile cu ea, cu Eliane. Chiar dacă aș fi vrut, nu puteam. Nu-mi dădea ghes inima. În afară de asta, eram mai degrabă înclinat să-l torturez pe el din cauza modului bădărănesc în care se purta cu femeia. Între timp copiii, care prinseseră în ce parte se abate discuția, și fiind martori la spectacolul mut care se desfășurase în spatele mamei lor, începură să se poarte de parcă ar fi intrat diavolul în ei. Cereau ceva și implorau, apoi zbierau și dădeau din picioare într-o incontrolabilă furie. Bebelușul din trăsurică începu iar să scoată țipete ascuțite, papagalul începu să facă tărăboi, câinele se porni să scheaune. Văzând că nu pot obține nimic, zgâtiile începură să imite gesticulația lui Carl, pe care o urmăriseră amuzați și fără să-i înțeleagă sensul. Gesturile lor erau de-o obscenitate fără dubiu, și sărmana Eliane nu înțelegea ce-i apucase.

Între timp Carl se isterizase progresiv. Spre uimirea Elianei, el începu fără veste să-și repete la vedere toată scălâmbăiala, de data aceasta ca și cum el i-ar fi imitat pe copii. La toate acestea nu m-am mai putut abține nici eu. Am început să hohotesc de râs, copiii pornindu-se și ei imediat ca la un semnal. Apoi, ca să stăvilească reproșurile Elianei, Carl o răsturnă pe divan, strâmbându-se la ea în modul cel mai îngrozitor posibil în timp ce turuia ca o maimuță în acel dialect austriac pe care ea nu-l putea suferi. Copiii se cocoțară claie-grămadă peste ea țipând ascuțit ca bibilicile, și făcând gesturi obscene pe care ea nu avea putere să le împiedice căci Carl începuse s-o gâdile și s-o muște de gât, de picioare, de fund și de sâni. Și iat-

o acolo, cu fustele sumese-n cap, zbătându-se, țipând și râzând să pleznească, și în același timp furioasă, aproape scoasă din fire. Când până la urmă reuși să se elibereze izbucni în hohote violente de plâns. Carl se așeză lângă ea, părând a fi consternat, deconcertat, și murmurând ca înainte – „Ah, ah”. I-am luat fără un cuvânt pe cei mici de mână și i-am condus afară în curte, unde i-am distrat cum am putut mai bine câtă vreme cei doi amanți dregeau lucrurile.

Când m-am întors am constatat că ei se mutaseră în încăperea alăturată. Erau atât de liniștiți încât am crezut la început că adormiseră. Dar brusc se deschise ușa și Carl scoase capul, gratificându-mă cu obișnuitul lui rânjet de clown, care voia să însemne – „Totu-i în regulă, i-am făcut tot tacâmul”. Eliane apăru și ea curând, arătând congestionată și abia abținându-se să-și exteriorizeze mulțumirea. M-am așezat pe divan și m-am jucat cu copiii în timp ce Carl și Eliane au ieșit să cumpere alimente pentru masa de seară. Când se întoarseră erau foarte bine dispuși. Carl, bănuiam eu, care strălucea când doar venea vorba de mâncare, trebuie că se lăsase purtat de entuziasm și-i promisese Elianei lucruri pe care nu avea de gând să le îndeplinească. Eliane era ciudat de credulă; asta probabil din cauza aluniței, care îi aducea permanent aminte că frumusețea ei nu era chiar fără pată. Pretenția c-o iubea din cauza aluniței, care era fără îndoială modul lui Carl de-a pune problema, o făceau să fie mai mult decât vulnerabilă. În orice caz ea devenea din ce în ce mai radioasă. Am mai băut câte un Amer Picon, pentru ea fiind deja prea multe, și în timp ce se lăsa încet amurgul, am început să cântăm.

În astfel de dispoziții noi cântam întotdeauna cântece nemțești. Eliane cântă și ea, deși disprețuia limba germană. Carl era un alt om deja. Nu mai era panicat, probabil îi administrase un futai bun, luase deja trei sau patru aperitive, și îi era o foame

de lup. Pe lângă asta se lăsa noaptea, și urma să fim curând liberi. Pe scurt, ziua progresa satisfăcător din toate punctele de vedere.

Când Carl se îmblânzea și devenea expansiv era irezistibil. Ne vorbi înflăcărat despre vinul pe care-l cumpărase, un vin foarte scump pe care, în asemenea ocazii, susținea întotdeauna că-l cumpărase special pentru mine. În timp ce vorbea despre vin devora *hors d'œuvre*. Asta-i producea o și mai mare sete. Eliane încercă să-l tempereze, dar nu mai era chip să-l ții în frâu. Vârî iar mâna după unul din sânii ei, fără să întâmpine niciun fel de protest de data aceasta, și, după ce turnă puțin vin peste el, începu să-l muște cu lăcomie de sfârc – spre distracția grozavă a copiilor. Apoi, desigur, trebui să-mi arate alunița de pe coapsa ei stângă, sus între picioare. După cum evoluau lucrurile, credeam că vor sfârși-o iar prin a se retrage în dormitor, dar de data aceasta îi puse brusc sânul înapoi în bluză și se așeză spunând „J'ai fai, J'ai faim, cherie". În ton nu era nimic diferit de obișnuitul său „Fute-mă, dragoste, nu mai pot să aștept nicio secundă!"

În timpul mesei, care a fost excelentă, am ajuns cu discuția la câteva subiecte mai ciudate. În timp ce mănâncă, mai ales dacă-i place mâncarea, Carl se lansează întotdeauna într-o conversație dezlânată care-i permite să se concentreze asupra bucatelor și vinului. Pentru a evita pericolul unei discuții serioase, care ar fi interferat cu procesul digestiv, el arunca la întâmplare tot felul de remarce de-o natură pe care o credea convenabilă și potrivită cu îmbucătura, sau cu paharul de vin pe care era pe cale să-l dea peste cap. În modul acesta degajat se scăpă cum că tocmai ar fi cunoscut nu de multă vreme o fată – nu era sigur dacă era prostituată sau nu, dar ce conta? – căreia se gândea să mă prezinte. Înainte de-a putea să-ntreb de ce, el adăugă – „Este exact genul tău".

— Știu eu care-i genul tău, turuia el mai departe, făcând o aluzie scurtă la Mara din Ile St. Louis. Aceasta ți se potrivește mult mai bine, adăugă el. O să aranjez eu lucrurile…

Adesea, când spunea astfel de lucruri nu avea de fapt pe nimeni în minte. O spunea doar pentru că ideea de a mă prezenta cine știe cărei mitice frumuseți tocmai îi venise în minte. Pe urmă mai era faptul că niciodată nu-i plăcuse ceea ce el numea „genul meu". Când voia să mă înțepe insinua că din genul acesta existau cu miile prin toată Europa Centrală, și numai un american putea găsi o astfel de femeie atrăgătoare. Dacă voia să fie răutăcios până la capăt mai adăuga și puțin sarcasm de genul: „Asta nu are sub treizeci și cinci de ani, pot să te asigur". Uneori, ca acum, mă prefăceam a da crezare poveștii lui și-l hărțuiam cu întrebări, la care răspundea dezinvolt și vag. Câteodată, însă, mai ales dacă plusam, înfrumusețea povestea cu amănunte atât de convingătoare că până la urmă părea el însuși convins de propriile lui minciuni. În astfel de momente arbora o expresie demoniacă de-a dreptul, inventând cu o rapiditate eruptivă cele mai fantastice incidente și conversații. Ca să nu scape frâiele, făcea apel frecvent la sticla de vin, dând peste cap câte-o dușcă atât de mare de parcă ar fi fost apă chioară, doar că după fiecare dușcă devenea din ce în ce mai purpuriu la față, venele stând să-i pleznească înnodate pe frunte, vocea devenindu-i tot mai delirantă, gesturile tot mai necontrolate, ochii ieșindu-i din orbite de parcă ar fi avut halucinații. Oprindu-se brusc, privea agitat în jur, făcea un gest dramatic scoțându-și ornicul, apoi cu o voce calmă, neutră, spunea: „în zece minute va fi la colțul cutare și cutare; poartă o rochie de muselină cu buline și are o poșetă din piele de porc sub braț. Dacă vrei s-o cunoști, du-te și convinge-te singur". Și cu asta schimba cu nonșalanță vorba la cu totul altceva – *de vreme ce ne oferise dovada propriilor*

cuvinte. De obicei sigur că nimeni nu mergea până la a verifica aceste uimitoare afirmații. „Ți-e frică s-o faci”, spunea el. „Știi foarte bine c-ai găsi-o acolo…” și odată cu asta mai adăuga un amănunt pregnant, ca din întâmplare, întotdeauna cu o voce nepăsătoare, ca și cum ar fi transmis un mesaj din cealaltă lume.

În predicții care puteau fi imediat verificate, și care nu presupuneau întreruperea unei mese copioase sau a petrecerii, era adesea atât de exact încât, când acestea până la urmă se împlineau, cei care-l ascultaseră simțeau ceva ca un fior rece pe șira spinării. Ceva ce începea ca o mascaradă și frivol se transforma adesea în ceva tulburător și sinistru. Dacă era lună nouă, și aceste accese ale lui coincideau adesea cu anumite faze ale lunii, cum am avut ocazia să-mi dau seama, seara se transforma într-un spectacol înfiorător și grotesc. Dacă pe neașteptate se întâmpla să mai și zărească luna, asta-l făcea să se piardă imediat. „Uite-o!” țipa el – exact ca și cum ar fi zărit o fantomă. „E de rău, e de rău”, bolborosea el la nesfârșit, frecându-și agitat mâinile, și apoi se plimba de colo până colo prin încăpere cu capul plecat, gura pe jumătate deschisă, și limba ieșindu-i ca o bucată de flanelă roșie.

Din fericire, de data aceasta nu era lună, ori dacă era, lucirile ei înnebunitoare nu pătrunseseră încă în curtea micii locuințe a Elianei. Propria exaltare nu avusese asupra lui un efect mai grav decât că-l făcu să se lanseze într-o poveste lungă despre nătărăul de soț al Elianei. Era o întâmplare ridicolă, e adevărat, după cum aveam să aflu mai târziu. Despre o pereche de cotei la care soțul arunca priviri pofticioase. Îi văzuse alergând liberi, fără niciun fel de stăpân pe aproape, și, fără a se mulțumi că reușise să plaseze bancnote false fără a fi prins, se hotărî să fure câinii și să ceară recompensă pentru returnarea lor. Când răspunse la sunetul soneriei într-o dimineață, și găsi în ușă

un detectiv francez, rămase fără grai. Tocmai le dăduse câinilor dejunul. De fapt devenise între timp atât de atașat de aceștia că uitase total de recompensa pe care sperase să pună mâna. Consideră a fi o cruntă lovitură a sorții să fie arestat tocmai pentru că fusese bun cu animalele… Afacerea îi amintea lui Carl de alte incidente la care fusese martor când trăise cu omul la Budapesta. Erau întâmplări ridicole și prostești, care i se puteau întâmpla în viață doar unui semi-idiot, cum îl și calificase Carl.

Când până la urmă cina luă sfârșit, Carl se simțea atât de bine că se hotărî să tragă un pui de somn. Când am văzut că adormise bușteau am salutat-o respectuos pe Eliane și am întins-o. Nu aveam nicio țintă precisă să ajung undeva; m-am plimbat până la Etoile, care era doar la câțiva pași, și apoi m-am îndreptat instinctiv pe Champs-Elysees spre Tuileries, gândindu-mă să mă opresc undeva pe drum pentru o cafea. Eram într-o bună dispoziție, mă simțeam expansiv și împăcat cu lumea. Strălucirea și foșnetul de pe Champs-Elysees contrasta ciudat cu atmosfera acelei curți, unde se mai afla încă trăsurica copilului. Nu numai că mă simțeam sătul, bine irigat, dar eram și bine încălțat și bine pus la punct, cum de obicei nu eram. Mi-amintesc că plătisem ca să-mi lustruiesc pantofii ceva mai devreme ziua aceea.

Hoinărind în jos pe bulevardul larg, mi-am adus brusc aminte de prima mea incursiune pe Champs-Elysees, cu cinci sau șase ani în urmă. Fusesem la cinema și, simțindu-mă destul de bine dispus, am luat-o spre Champs-Elysees pentru un pahar liniștit înainte de-a mă întoarce acasă. La un mic bar de pe una din străzile laterale am băut câteva pahare de unul singur, în timp ce beam gândul îmi rătăcea la un vechi prieten al meu din Brooklyn, și ce bine ar fi fost dacă acesta s-ar fi aflat aici cu mine. Am purtat cu el o discuție întreagă, în gând; de fapt, mai vorbeam cu el în

timp ce dădeam colțul iarăși în Champs Elysees. Cam afumat, și foarte bine dispus, am fost zăpăcit când am văzut atâția copaci. Am privit roată ca picnit de zăpăceală, apoi am luat-o în linie dreaptă spre luminile cafenelelor. Pe când mă apropiam de Marignan, o prostituată arătoasă, sprintenă, volubilă, dominatoare, mă înșfacă de braț și începu să mă însoțească. Știam doar vreo zece cuvinte franțuzești pe vremea aceea și, ținând cont de luminile orbitoare, mulțimea de copaci, mireasma de primăvară și căldura plăcută ce-o simțeam în stomac, eram complet neajutorat. Știam c-o băgasem pe mânecă. Știam că urma să fiu tuns bine. Fără prea multă convingere am încercat să cer *time-out,* am încercat să ajung la o înțelegere cu ea. Îmi amintesc că eram chiar în fața terasei de la Marignan, care era plină de viață și gemea de lume. Îmi amintesc că se interpuse între mine și mulțime și, continuând să-mi vorbească deși eu pierdusem demult șirul, îmi descheie pardesiul și mi-l confiscă, în tot acest răstimp făcea cele mai sugestive grimase din buze. Orice slabă rezistență pe care mă gândeam s-o opun se frânse imediat. În câteva minute ne aflam într-o cameră de hotel și înainte de-a apuca să spun eu pește ea mă sugea în mod expert, după ce mă golise de tot ce aveam în afara mărunțișului din buzunarul de la haină.

Aveam în minte acest incident și ridicolele mele drumuri la Spitalul American din Neuilly câteva zile mai târziu (ca să-mi tratez un sifilis imaginar), când brusc am observat o fată în fața mea care se întorsese ca să-mi prindă privirile. Se opri așteptându-mă să mă apropii, parcă absolut sigură c-o voi lua de braț și vom continua astfel drumul înainte pe bulevard. Ceea ce este exact ceea ce-am făcut. Cred că nici nu m-am oprit din mers când am ajuns în dreptul ei. Păru cel mai natural lucru din lume să spui, ca răspuns la obișnuitul – „Salut, încotro te duci?” – „Ei, nicăieri, hai să ne așezăm pe-aici și să bem ceva.”

Promptitudinea mea, nonșalanța, nepăsarea, cuplate cu faptul că eram bine dichisit, bine încălțat, s-ar fi putut să-i fi dat impresia că eram un milionar american. În timp ce ne apropiam de luminile strălucitoare ale cafenelei, am observat că aceasta era Marignan. Deși nu mai era de multă vreme nevoie de umbră, parasolarele erau deschise deasupra meselor. Fata era destul de ușor îmbrăcată și avea în jurul gâtului semnul tipic al prostituatelor. Al ei era o bucată destul de soioasă de blană, destul de roasă și mâncată de molii, după câte mi se părea. Nu m-au interesat decât ochii ei, care erau căprui și extrem de frumoși. Îmi aduceau aminte de cineva, cineva de care fusesem îndrăgostit cândva. Cine anume nu-mi puteam aminti pe moment.

Din câteva motive Mara, cum spunea ea că o cheamă, ținea morțiș să vorbească englezește. Era o engleză pe care o prinsese în Costa Rica, unde condusese un club de noapte, spunea ea. Era pentru prima oară, în toți acești ani de când mă aflam la Paris, că o prostituată își manifesta dorința să vorbească englezește. Făcea asta se pare pentru că îi amintea de vremurile bune pe care le petrecuse în Costa Rica, unde fusese ceva mai mult decât o prostituată. Și mai era un motiv – dl. Winchell. Dl. Winchell era un american încântător, generos, *un gentleman,* spunea ea, peste care dăduse la Paris după ce se întorsese din Costa Rica fără un ban și cu inima zdrobită. Dl. Winchell era membru al unui club de atletism din New York și, deși era cu nevasta după el, o tratase regește. Dl. Winchell o prezentase pe Mara soției sale, și împreună toți trei s-au dus la Deauville pentru o plimbare. Asta spuse ea. Se poate să fi fost ceva adevăr în toate acestea, pentru că *există* tipi ca și Winchell prin lume, și aceștia din când în când, în entuziasmul lor, agață câte-o prostituată și-o tratează ca pe o doamnă. Și uneori mica prostituată chiar poate fi o doamnă. Dar după cum spunea

Mara, acest Winchell era un prinț – și nici nevasta lui nu era o fire rea. Natural, când dl. Winchell propuse să doarmă toți trei într-un pat, soția s-a ofuscat. Dar Mara n-o judeca pentru asta. „*Elle avait raison*”, spuse ea.

Oricum, dl. Winchell nu mai era, iar cecul pe care îl lăsase Marei când a plecat spre America fusese păpat de mult. Și acesta s-a dus repede pentru că, după cum s-au produs lucrurile, n-a apucat dl. Winchell să dispară că își făcu apariția Ramon. Ramon fusese la Madrid, încercând să pună pe roate un cabaret, dar tocmai izbucnise revoluția și Ramon a trebuit s-o șteargă, și când a sosit la Paris desigur că nu avea lescaie. Ramon era și el un tip de treabă, după Mara. A avut în el încredere totală. Dar acum dispăruse și el. Nu prea știa ea încotro se dusese. Era sigură, totuși, că într-o bună zi va trimite după ea. Era absolut sigură de asta, deși nu mai primise niciun semn de la el deja de peste un an.

Toate acestea în timp ce ne-am băut cafeaua. În engleza aceea ciudată care din cauza vocii ei joase, aspre, a păguboasei ei onestități, a evidentului efort pe care-l făcea să-mi fie pe plac (poate eram un alt domn Winchell?), mă mișcă mult. A urmat o pauză, o pauză destul de lungă, în timpul căreia mi-am amintit brusc cuvintele lui Carl spuse la cină. Ea era într-adevăr „genul” meu și, deși nu făcuse nicio astfel de profeție de data aceasta, era chiar genul de ființă pe care ar fi putut să mi-o descrie într-un impuls de moment în timp ce-și scotea teatral ceasornicul spunând: „în zece minute va fi la colțul străzii cutare și cutare.”

— Ce faci aici la Paris? mă întrebă ea străduindu-se să mai câștige ceva teren. Și apoi, pe când abia începusem să-i răspund, mă întrerupse să mă întrebe dacă nu-mi era foame. I-am spus că tocmai servisem o masă minunată. I-am sugerat să luăm un liqueur și încă o cafea. Brusc am văzut că mă privește intens, aproape supărător de intens.

Am avut impresia că se gândea iar la dl. Winchell, probabil comparându-mă cu el sau identificându-mă cu acesta, probabil mulțumind lui Dumnezeu că îi scosese în față încă un gentleman american și nu un francez căpățânos. Nu era corect să-i las mintea să rătăcească pe această direcție, dacă acestea erau cu adevărat gândurile ei. Așa că, pe cât am putut de blând, i-am adus la cunoștință că nu eram nici pe departe un milionar.

În acea clipă se aplecă peste masă și-mi mărturisi că-i era foame, foarte foame. Am fost uluit. Trecuse mult de ora cinei și pe lângă asta, oricât de prostesc ar părea, pur și simplu nu m-am gândit că o prostituată de pe Champs Elysees ar suferi de foame. Mi-era, de asemenea, rușine că am fost atât de neatent încât să n-o întreb dacă mâncase.

— De ce nu intrăm? Am sugerat, considerând de la sine înțeles că va fi încântată să mănânce la Marignan.

Majoritatea femeilor, dacă le-ar fi fost foame, mai ales dacă le-ar fi fost foarte foame, ar fi acceptat ideea imediat. Dar ea clătină din cap. Nu voia să mănânce la Marignan – era prea scump. I-am spus să uite ce-i spusesem cu o clipă înainte, că nu eram milionar și așa mai departe, dar rămase de nezdruncinat. Prefera să căutăm un restaurant mic și obișnuit, nu conta unde – existau destule în jur, spuse ea. Am atras atenția că trecuse de ora închiderii pentru majoritatea restaurantelor, dar ea insistă să căutăm totuși. Apoi, ca și cum ar fi uitat cu totul de foame, se dădu mai aproape, mă strânse cu căldură de mână, și începu să-mi spună ce tip strașnic considera ea că sunt. Cu asta începu să-mi mai spună o dată povestea vieții ei în Costa Rica și ale locuri din Caraibe, locuri în care nu-mi puteam imagina trăind o fată ca ea. Până la urmă s-a ajuns la concluzia că nu era făcută să fie prostituată și nu va fi niciodată una. Dacă puteam să-i dau crezare, se săturase până peste cap de asta.

— Ești primul bărbat după foarte multă vreme, continuă ea, care mă tratează ca pe o ființă omenească. Vreau să știi că e un privilegiu chiar și faptul că stau și vorbesc cu tine.

În acest moment avu un puseu de foame și, tremurând puțin, încercă să-și înfășoare subțirica și stupida blăniță mai strâns în jurul gâtului. Făcuse pe brațe piele de găină și zâmbetul ei avea ceva nelalocul lui, ceva prea sfidător și nonșalant. Nu voiam s-o rețin nicio clipă mai mult decât era necesar, dar în ciuda faptului că eram gata să plec ea continua să vorbească – un flux verbal forțat și isteric care, deși nu avea nimic de-a face cu foamea, mă făcu să mă gândesc la cina de care avea nevoie și peste care mă temeam că va sări până la urmă.

— Bărbatul care pune mâna pe mine a găsit aur curat, am auzit-o brusc exclamând, și-și puse mâinile pe masă, cu palmele în sus. Mă conjură să i le studiez îndeaproape.

— Cu asta te poți alege de la viață! murmură ea.

— Dar ești frumoasă, am spus eu cu căldură și sinceritate. Nu-mi pasă ce e cu mâinile tale.

Ea insistă că nu era frumoasă, adăugând:

— Dar am fost cândva. Acum sunt obosită, uzată. Vreau să scap de toate acestea. *Paris*! Pare frumos, nu-i așa? Dar pute, îți spun eu. A trebuit întotdeauna să muncesc ca să trăiesc… Uite, uită-te încă o dată la mâinile mele! Dar aici, aici nu te lasă să muncești. Vor să-ți sugă sângele de tot. *Je suis française, moi, mais je n'aime pas mes compatriotes ; ils sont durs, méchants, sans pitié nous.*

Am oprit-o cu blândețe ca să-i aduc aminte de cină. N-ar fi mai bine să plecăm? Fu de acord, distrată, încă mocnind de resentimente față de insensibilitatea compatrioților ei. Dar nu se clinti de pe loc. În loc de asta scruta cercetătoare terasa. Mă întrebam ce-i venise, când brusc sări în

picioare și, aplecându-se îndatoritoare spre mine, mă întrebă dacă mă deranjează s-o mai aștept câteva minute. Avea un *rendez-vous,* îmi explică în grabă, cu un boșorog la o cafenea mai în susul străzii. Nu credea să mai fie acolo, dar merita să verifice. Dacă era acolo se lăsa cu ceva parale. Ideea ei era să rezolve cu el cât mai repede și să revină la mine cât mai curând posibil. I-am spus să nu-și facă probleme în privința mea.

— Nu te grăbi și scoate de pe bătrânul șnapan cât poți, am adăugat. Eu stau aici și te-aștept. Vii cu mine la cină, nu uita asta.

Am urmărit-o din priviri cum o luă pe stradă în sus și dispăru pe ușa cafenelei. Mă îndoiam că se va mai întoarce. *Un boşorog bogat!* Era mai degrabă peștele ei cel la care alerga ca să-l îmbuneze. Îl și vedeam spunându-i ce fleață a fost să accepte o invitație la cină din partea unui american zălud. Acesta o să-i cumpere un sandwich și o bere, după care o va abandona în stradă. Și dacă va protesta se va alege cu o scatoalcă peste obraz.

Spre surpriza mea se întoarse în mai puțin de zece minute. Părea și nu părea dezamăgită.

— Mai rar să se țină un bărbat de cuvânt, spuse ea.

Cu excepția d-lui Winchell, desigur. Dl. Winchell era un altfel de om.

— El se ținea întotdeauna de cuvânt, spuse. Până când s-a întors în America.

Tăcerea d-lui Winchell o intriga. Promisese să-i scrie regulat, dar trecuseră mai mult de trei luni de când plecase și nu primise un rând din partea lui. Scotoci prin poșetă să vadă dacă-i putea găsi cartea de vizită. Poate că dacă aș scrie eu, cu engleza mea, o scrisoare pentru ea, ar primi un răspuns. Cartea de vizită părea să se fi rătăcit pe undeva. Își amintea, totuși, că locuia la un anume club sportiv din New York. Soția lui locuia tot acolo, îmi spuse. Veni băiatul și ea mai comandă o

cafea neagră. Erau orele unsprezece sau mai mult, și mă întrebam unde vom găsi la ora aceasta un restaurant plăcut, ieftin, așa cum voia ea.

Mă mai gândeam încă la dl. Winchell și la ce bizar club atletic s-o fi aciuat acesta, când am auzit-o spunând ca de undeva de foarte departe:

— Ascultă, nu vreau să cheltuiești foarte mulți bani cu mine. Sper că *nu* ești bogat; și nu sunt interesată de banii tăi. Îmi face plăcere să vorbim împreună. Habar nu ai cum te simți când ești tratată ca o ființă umană!

Și apoi o începu iar cu Costa Rica și celelalte locuri, bărbații cărora se dăruise, și cum nu conta, pentru că-i iubise; aceștia își vor aminti totdeauna de ea pentru că atunci când se dăruia unui bărbat ea se dăruia trup și suflet. Își privi iarăși mâinile, apoi zâmbi trist și-și înfășură blana îngustă mai strâns pe lângă gât.

Nu conta cât din toate acestea erau invenții, știam că sentimentele ei sunt sincere și din suflet. Gândindu-mă să-i fac situația ceva mai ușoară i-am sugerat, poate prea abrupt, să accepte banii pe care-i aveam asupra mea și să ne spunem la revedere pe loc și în acel moment. Încercam s-o fac să înțeleagă că nu voiam să mă țin de ea și s-o fac să se simtă îndatorată pentru un fleac cum ar fi o cină. Am sugerat că prefera probabil să fie singură. Poate ar trebui să se ridice, să se ducă undeva să se îmbete, și să tragă un plâns bun. Am bleojdit-o cât de delicat și cu cât tact am putut.

Dar cu toate acestea nu se urni din loc. În ea se dădea o luptă. Uitase că-i era frig și foame. Fără îndoială, mă identificase cu alți bărbați pe care-i iubise, cărora li se dăruise trup și suflet – și care-și vor aminti veșnic de ea, după cum spusese.

Situația devenea atât de delicată încât am rugat-o să vorbim în franțuzește; nu voiam s-o aud mutilând lucrurile frumoase și delicate pe care le risipea, traducându-le în grotesca engleză de Costa Rica.

— Îți spun, izbucni ea, că să fi fost oricine altcineva în locul tău aș fi încetat de mult a mai vorbi în englezește. Mă obosește să vorbesc în englezește. Dar acuma nu mă simt deloc obosită. Cred că e frumos să vorbești englezește cu cineva care te înțelege. Uneori mă duc cu un bărbat și acesta nu-mi vorbește deloc. Nu vrea să mă cunoască pe mine, Mara. Nu-l interesează nimic altceva decât trupul meu. Ce-i pot da unui astfel de bărbat? Pipăie-mă cât sunt de fierbinte… Ard toată.

În taximetru, îndreptându-ne spre bulevardul Wagram, păru să-și piardă orientarea.

— Unde mă duci? vru să știe, de parcă am fi fost deja în cine știe ce zonă necunoscută și bizară a orașului.

— Cum? Suntem chiar aproape de bulevardul Wagram, i-am spus. Ce se întâmplă cu tine?

Privi dezorientată în jur, de parcă n-ar fi auzit niciodată de-o asemenea stradă. Apoi, văzând expresia cam uluită a feței mele, se dădu mai aproape și mă mușcă de buză. Mușcă tare, ca un animal. Am prins-o strâns și mi-am strecurat limba în gura ei până în gât. Mâna îmi era pe genunchiul ei; i-am tras rochia în sus și mi-am strecurat mâna peste carnea ei fierbinte. Începu iar să muște, la început de buze, apoi gâtul, apoi urechea. Brusc se smulse din îmbrățișare, spunând:

— *Mon Dieu, attendez un peu, attendez je vous en prie.*

Trecusem deja de locul în care intenționam s-o duc. M-am aplecat în față și i-am spus șoferului să întoarcă. Când am ieșit din taximetru ea păru ametită. Era o cafenea mare, cam de aceeași categorie cu Marignan, și o orchestră cânta. A trebuit s-o înduplec ca să intre.

Imediat ce am comandat cina pentru ea se scuză și coborî scările jos să se aranjeze. Când reveni am observat pentru prima oară ce ponosite îi erau hainele, îmi părea rău că o forțasem să vină

într-un loc atât de strălucitor luminat. În timp ce așteptam să vină cotletul de vițel pe care și-l comandase scoase o pilă lungă și începu să-și aranjeze unghiile. Oja căzuse de pe câteva, făcând ca degetele să-i arate și mai urâte decât erau. Veni supa și lăsă pentru moment pila de unghii la o parte. Pieptenele și-l pusese lângă pilă. I-am uns cu unt o felie de pâine și, când i-am dat-o, se înroși. Sorbi în grabă supa, apoi atacă pâinea, înfulecând cu îmbucături mari, cu capul plecat de parcă i-ar fi fost rușine s-o vadă cineva îngurgitând cu atâta lăcomie.

Brusc ridică privirile și, prinzându-mă impulsiv de mână, îmi mărturisi cu voce scăzută:

— Ascultă, Mara nu uită niciodată. Cum mi-ai vorbit tu în seara asta – nu voi uita niciodată. E mai mult decât dacă mi-ai fi dat o mie de franci. Uite, n-am vorbit despre asta încă, dar – dacă ți-ar plăcea să mergi cu mine… vreau să zic…

— Ce-ar fi să nu vorbim despre asta acum, am spus. Nu vreau să spun că nu vreau să merg cu tine. Dar…

— Înțeleg, izbucni ea cu impetuozitate. Nu vreau să ruinez gestul tău frumos. Înțeleg ce vrei să spui, dar oricând vrei s-o vezi pe Mara – și începu să scotocească prin poșetă – vreau să spun că nu trebuie să-mi dai nimic. Nu mă poți căuta mâine? De ce să nu-mi dai voie să te scot eu *pe tine* la cină?

Mai căuta încă după un petec de hârtie. Am rupt o bucățică din șervețelul de pe masă; își scrise numele și adresa cu un scris lăbărțat de mână cu vârful bont al unui creion. Era un nume polonez. Numele străzii nu-l recunoșteam.

— Este în cartierul St. Paul, spuse ea. Te rog nu veni la hotel, adăugă. Locuiesc acolo doar pentru moment.

M-am uitat iar la numele străzii. Credeam că știu bine cartierul St. Paul. Cu cât mă uitam mai mult la numele acela cu atât eram mai convins că

nu există o asemenea stradă, și nici într-o altă parte a Parisului. Oricum, nimeni nu-și poate aminti numele fiecărei străzi…

— Ești poloneză deci?

— Nu, sunt evreică. M-am *născut* în Polonia, Mara cum, nu-i numele meu adevărat.

N-am mai spus nimic; subiectul se stinse tot atât de repede cum apăruse.

În timp ce ea continua să mănânce am devenit conștient de atenția unui bărbat din fața noastră. Era un francez în vârstă care părea adâncit în lectura ziarului; din când în când, totuși, i-am surprins privirea cum aluneca pe deasupra paginii ca s-o măsoare pe Mara. Avea o față blândă și părea destul de bine situat. Am simțit că și Mara îl cântărise.

Eram curios să știu ce va face ea dacă aș lipsi pentru câteva minute. Așa că, după ce a fost comandată și cafeaua, m-am scuzat și am coborât scările spre lavabou. Când m-am întors puteam spune după modul tăcut și lejer în care ea își pufăia țigara că lucrurile fuseseră aranjate. Bărbatul era acum adâncit cu totul în lectură. Părea să existe un aranjament tacit ca el să aștepte până când ea termina cu mine.

Când veni chelnerul l-am întrebat cât era ceasul. Aproape unu, spuse acesta.

— E târziu, Mara. Trebuie să plec, am spus.

Ea își puse mâna pe a mea cu un zâmbet știutor.

— Nu trebuie să joci cu mine jocul acesta, spuse ea. Știu de ce te-ai ridicat de la masă. Chiar, ești atât de bun încât nu știu cum să-ți mulțumesc. Te rog, nu fugi. Nu e nevoie, el o s-aștepte. I-am spus să… Uite. Lasă-mă să te însoțesc puțin. Vreau să-ți spun câteva cuvinte înainte de-a ne despărți, da?

Am luat-o în josul străzii în tăcere.

— Nu ești supărat pe mine, nu? întrebă ea, agățându-se de brațul meu.

— Nu, Mara. Nu sunt supărat. Sigur că nu.

— Iubești pe cineva? întrebă ea, după un interval.

— Da, Mara, iubesc.

Era din nou tăcută. Am continuat să mergem cale de câțiva pași într-o tăcere gânditoare și apoi, ajungând la o străduță neobișnuit de întunecoasă, ea se agăță și mai strâns de brațul meu și șopti:

— Vino pe aici.

Am lăsat-o să mă conducă pe strada aceea întunecoasă. Vocea îi deveni și mai răgușită, cuvintele bulucindu-i-se de-a valma pe gură. Nu-mi amintesc câtuși de puțin acum ce mi-a spus, nici nu cred că ea și-a dat seama când vorbele începură să-i curgă gârlă. Vorbea înnebunită și cu patimă, împotrivindu-se unei fatalități ce-o copleșea. Indiferent cine era, nu mai avea niciun nume. Era doar o femeie rănită, depășită, frântă, o ființă bătând din neputincioasele ei aripi în întuneric. Nu se adresa nimănui, cu atât mai puțin mie; nu vorbea nici singură, nici cu Dumnezeu. Era doar o rană care bolborosea, care-și găsise o voce, și în întuneric rana părea să se deschidă de tot creând un spațiu în juru-i în care putea sângera fără să simtă rușine sau umilință. În tot acest interval continuă să-mi încleștеze brațul, parcă pentru a se asigura de prezența mea; mă apăsa cu degetele ei puternice, ca și cum atingerea degetelor ar fi transmis înțelesul pe care cuvintele ei nu-l mai aveau.

În toiul acestei incoerente hemoragii brusc amuți cu totul.

— Strânge-mă în brațe, mă rugă ea. Sărută-mă, sărută-mă cum ai făcut-o în taximetru.

Stăteam în picioare lângă intrarea unei clădiri uriașe și pustii. Am proptit-o de zidul acesteia și mi-am petrecut brațele în jurul ei într-o îmbrățișare turbată. I-am simțit dinții în lobul urechii. Brațele îi erau încleștate pe după pieptul meu; mă trase spre ea cu toată puterea.

Murmură cu pasiune:

— Mara știe cum să iubească. Mara face orice pentru tine… *Embrassez-moi!… Plus fort, plus fort, chéri…*

Stăteam acolo în ușă încleștați unul de celălalt, gemând, murmurând fraze incoerente. Se apropia cineva cu pași grei, rău prevestitori. Ne-am despărțit, și fără un cuvânt, mi-am strâns mâinile cu ea și am plecat. După ce am parcurs câțiva iarzi, tulburat de liniștea absolută a străzii, m-am întors. Stătea acolo unde o lăsasem. Am rămas nemișcați câteva minute, străduindu-ne să vedem prin întuneric. Apoi m-am hotărât brusc și m-am dus la ea.

— Ascultă, Mara, am spus, dar dacă el nu mai e acolo?

— Oh, va fi acolo, răspunse ea, cu o voce fără intonație.

— Ascultă, Mara, am spus, mai bine ia-i pe ăștia… pentru orice eventualitate, și mi-am scos totul din buzunare îndesându-i banii în mână. M-am întors și m-am depărtat în grabă, mormăind un *au revoir* posac peste umăr. Asta este, mi-am spus în gând, și am grăbit puțin pasul. Clipa următoare am auzit cum cineva aleargă în urma mea. M-am întors în timp ce ea dădea peste mine, cu respirația tăiată. Își aruncă iar brațele în jurul meu, murmurând extravagante cuvinte de mulțumire. Brusc am simțit cum trupul i se înmoaie. Încerca să-mi alunece la genunchi. Am săltat-o brusc în sus și, ținând-o de mijloc la distanța brațelor, i-am spus:

— Isuse Mare, ce s-a întâmplat cu tine – nu te-a tratat nimeni omenește niciodată? am spus aproape furios.

Clipa următoare îmi venea să-mi fi mușcat limba. Stătea acolo în strada întunecoasă ascunzându-și fața în mâini, cu capul plecat, plângând în hohote de să-i sară inima din piept. Tremura din cap până-n picioare. Am vrut să-mi

petrec brațele în jurul ei; voiam să-i spun ceva care s-o consoleze, dar nu puteam. Eram paralizat. Brusc, ca un cal speriat, am luat-o la goană. Mergeam din ce în ce mai repede, hohotele ei încă mai răsunându-mi în urechi. Am continuat să merg fără oprire, tot mai repede ca o antilopă înnebunită, până am ajuns în raza luminilor.

— *Va fi la colțul străzii cutare și cutare în zece minute; va purta o rochie roșie de stambă cu buline și va avea o poșetă din piele de porc sub braț…*

Cuvintele lui Carl continuau să mi se deruleze singure în creier. M-am uitat în sus, și acolo era luna, nu argintie ci de culoarea mercurului. Înota într-o mare de untură sleită. Cercuri, cercuri de parcă ar fi fost inele înspăimântătoare, uriașe, de sânge. M-am oprit stană. Am avut un frison. Și apoi brusc, fără veste, ca un cheag mare de sânge, un hohot înspăimântător de plâns mă podidi. Am plâns ca un copil.

Câteva zile mai târziu hoinăream prin cartierul evreiesc. Nu exista în cartierul St. Paul nicio stradă cu numele pe care mi-l dăduse ea, și nici în altă parte în Paris. Am consultat cartea de telefoane ca să aflu că existau câteva hoteluri cu numele acesta pe care mi-l dăduse, dar niciunul din ele nu era în vecinătate de St. Paul. Nu eram surprins, mai degrabă perplex. Să fiu cinstit, nu mă gândisem prea mult la ea de când o luasem la goană pe strada aceea întunecoasă.

Îi spusesem lui Carl toată tărășenia, desigur. Două lucruri din cele ce-a spus, auzind povestea, mi-au rămas ca osul de pește în gât.

— Cred că știi de cine anume îți amintea?

Când am spus că nu, el râse.

— Mai gândește-te, spuse el, și-o să-ți amintești.

Cealaltă remarcă a fost următoarea, tipică pentru el:

— Știam că vei întâlni pe cineva. Nu dormeam când ai plecat; mă prefăceam doar. Dacă ți-aș fi spus ce urmează să se întâmple ai fi luat-o în altă direcție, doar ca să n-am eu dreptate.

Era o sâmbătă după-amiază când m-am dus în cartierul evreiesc. Mă pornisem spre Place des Vosges, pe care o consider încă a fi unul dintre cele mai frumoase colțuri ale Parisului. Fiind sâmbătă, oricum, piața era plină de copii. Place des Vosges este un loc în care să mergi noaptea, când ești absolut liniștit și pregătit să savurezi solitudinea. N-a fost niciodată menit să fie un loc de joacă; e un loc al amintirilor, un loc tăcut și tămăduitor, în care să-ți aduni puterile.

În timp ce treceam prin arcada care ducea la Faubourg St. Antoine, mi-au revenit în minte cuvintele lui Carl. Și în aceeași clipă mi-am amintit cu cine anume semăna Mara. Cu Mara-St. Louis, pe care o cunoscusem sub numele de Christine. Ajunsesem aici cu o trăsură într-o seară înainte de-a ne duce la gară. Ea pleca la Copenhaga și urma să n-o mai văd niciodată. A fost ideea ei să revedem Place des Vosges. Știind că eu veneam aici frecvent în singuraticele mele rătăciri nocturne, ea se gândise să-mi lase amintirea unei ultime îmbrățișări în această frumoasă piață unde se jucase când era copil. Niciodată înainte nu pomenise nimic despre locul acesta în legătură cu copilăria ei. Vorbisem întotdeauna despre Île St. Louis; fusesem adesea la casa în care se născuse, și ne plimbasem adesea pe insula aceea îngustă noaptea în drumul nostru spre casă de la o întrunire, întotdeauna oprindu-ne pentru o clipă în fața vechii case ca să privim în sus spre fereastra la care stătuse când a fost copil.

Cum mai era o oră sau mai bine de pierdut până la venirea trenului, am dat drumul trăsurii să plece și ne-am așezat la cotitură lângă vechea arcadă. O atmosferă neobișnuită de veselie domina în această seară anume; oameni cântau și copii

dansau în jurul meselor, bătând din palme, poticnindu-se de scaune, căzând și culegându-se bine dispuși de pe jos. Christine începu să cânte pentru mine – un cântecel pe care-l învățase de copilă. Oamenii recunoscură melodia și se alăturară și alte voci. Niciodată nu mi s-a părut a fi mai frumoasă. Era greu de crezut că nu peste multă vreme va fi în tren – ieșind pentru totdeauna din viața mea. Eram atât de veseli când am părăsit piața încât cineva își putea închipui că plecam în luna de miere…

Pe Rue des Rosiers, în cartierul evreiesc, m-am oprit la un mic magazin lângă sinagogă, unde vindeau heringi și murături. Fata rotofeie, cu obraji roșii, care mă întâmpina de obicei, nu era acolo. Ea fusese cea care îmi spusese într-o zi, când eram împreună cu Christine, că ar trebui să ne căsătorim cât mai repede sau vom ajunge să regretăm.

— Ea e deja căsătorită, i-am spus eu râzând.

— Dar nu cu dumneata!

— Crezi c-am fi fericiți împreună?

— Nu veți fi fericiți decât împreună. Sunteți făcuți unul pentru celălalt; nu trebuie să vă despărțiți niciodată, indiferent ce se întâmplă.

M-am plimbat prin împrejurimi, gândindu-mă la această ciudată discuție, și întrebându-mă ce s-o fi ales de Christine. Apoi m-am gândit la Mara cum hohotea pe strada întunecoasă, și pentru o clipă am avut un gând neliniștitor și nebun – anume că, probabil chiar în clipa în care mă smulgeam de lângă Mara, Christine plângea și ea undeva în somn în vreo cameră sordidă de hotel. Din când în când ajunseseră la mine zvonuri cum că nu mai era cu soțul ei, că ajunsese să hoinărească din loc în loc, întotdeauna singură. Nu mi-a scris niciodată un rând. Pentru ea fusese o despărțire definitivă. „Pentru totdeauna”, spusese. Totuși, așa cum hoinăream în noapte gândindu-mă la ea, de câte ori mă opream în fața vechii case de pe Ile St. Louis și priveam în sus la fereastră, părea

de necrezut că renunțase la mine pentru totdeauna, în minte și în inimă. Ar fi trebuit să urmăm sfatul fetei celei grase și să ne căsătorim, acesta era tristul adevăr. Dacă aș fi putut ghici unde era, aș fi luat trenul și m-aș fi dus la ea, în clipa aceea. Acele hohote în întuneric îmi mai sunau în urechi. Cum puteam ști că ea, Christine, nu hohotea și ea, acum, în acest moment? *Cât era ora!* Am început să mă gândesc la orașe ciudate unde era noapte în această clipă, sau dimineața devreme: locuri singuratice, uitate de Dumnezeu, unde femei văduvite și abandonate vărsau lacrimi de jale. Mi-am scos carnețelul și mi-am notat ora, data, locul… Și Mara, unde se afla ea acum? Dispăruse și ea, pentru totdeauna. Ciudat cum cineva intră în viața cuiva doar pentru o clipă sau două, și apoi dispare, pentru totdeauna. Și totuși nu există nimic întâmplător în astfel de întâlniri.

Probabil Mara îmi fusese trimisă ca să-mi amintească faptul că nu voi fi niciodată fericit până când n-o voi găsi iarăși pe Christine…

O săptămână mai târziu, în casa unei dansatoare indiene, i-am fost prezentat unei extraordinar de frumoase fete daneze proaspăt sosită din Copenhaga. Nu era nici pe departe „genul meu”, dar era tulburător de frumoasă, asta nu se putea contesta. Un fel de legendară ființă scandinavă ajunsă cumva în zilele noastre. Evident, toată lumea o curta. Nu i-am acordat o atenție deosebită, deși privirile mele o urmăreau permanent, până când am ajuns față-n față în mica încăpere unde se serveau băuturile. La acest moment toată lumea, cu excepția gazdei, băuse prea mult. Frumusețea daneză se rezema de perete cu un pahar în mână. Aerul ei rezervat dispăruse. Avea aerul cuiva care aștepta să fie crâmpoțită. Când m-am apropiat mi-a spus râzând seducător: „Deci dumneata ești acela care scrie cărți teribile?” Nu m-am obosit să-i răspund. Am pus paharul jos și i-am tăiat orice ieșire, sărutând-o orbește,

pasionat, sălbatic. Se desfăcu din îmbrățișare împingându-mă cu violență la o parte. Nu era supărată. Dimpotrivă, am simțit că aștepta să repet atacul.

— Nu aici, spuse ea tare.

Indianca începuse să danseze; oaspeții politicoși luară loc pe lângă pereții încăperii. Daneza, al cărei nume se dovedi a fi Christine, mă conduse la bucătărie sub pretextul de-a face un sandviș.

— Știi că sunt femeie căsătorită, spuse ea aproape imediat ce am fost singuri. Da, și am doi copii, doi copii frumoși. Îți plac copiii?

— Îmi placi *tu*, am spus, îmbrățișând-o iar și sărutând-o însetat.

— Te-ai căsători cu mine, spuse ea, dacă aș fi liberă?

Exact așa o spuse, fără niciun fel de preliminarii. Eram atât de uluit că am spus singurul lucru pe care un bărbat îl poate spune în aceste circumstanțe. Am spus da.

— Da, am repetat eu, m-aș căsători cu tine mâine…, în clipa aceasta, dacă spui cuvântul.

— Nu fi atât de zorit, contraatacă ea, te-aș putea crede pe cuvânt.

Spuse asta cu atâta directețe că într-o clipă am fost treaz lumânare, aproape speriat.

— Oh, n-o să-ți cer să te căsătorești cu mine în clipa asta, continuă ea, observându-mi consternarea. Am vrut mai degrabă să văd dacă ești tipul soțului. Bărbatul meu e mort. Sunt văduvă de mai mult de un an de zile.

Aceste cuvinte avură efectul de-a mă transforma într-un desfrânat. De ce anume venise la Paris? Ca să se distreze, evident. Avea farmecul tipic, rece și seducător al femeii nordice în care fasoanele și lascivitatea se luptă care să primeze. Știam că voia să-i vorbesc de dragoste. Spune ce vrei, fă ce vrei, dar folosește limbajul iubirii –

cuvintele strălucitoare, sentimentale, care ascund realitatea urâtă și nudă a asaltului sexual.

Mi-am pus mâna drept pe pizda ei, care aburea ca bălegarul sub rochie, și am spus:

— Christine, ce nume frumos! Numai o femeie ca tine putea avea un nume atât de romantic. Mă face să mă gândesc la fiordurile înghețate, la brazii din care picură zăpada umedă. Dacă ai fi un copac te-aș smulge din rădăcini. Mi-aș scrie inițialele pe trunchiul tău…

I-am mai debitat și alte asemenea prostii, în tot acest interval ținând-o strâns, strecurându-mi degetele în crăpătura ei vâscoasă. Nu știu cât de departe ar fi ajuns lucrurile, acolo în bucătărie, dacă nu ne-ar fi întrerupt gazda noastră. Era și aceasta o cățea în călduri, așa că a trebuit să le iau pe amândouă în sanie în același timp. Numai din politețe am trecut până la urmă în încăperea mai mare ca să privim cum dansează tânăra indiancă. Stăteam mult în spatele celorlalți, într-un colț întunecos. Aveam un braț petrecut pe după mijlocul Christinei, iar cu mâna liberă mă ocupam cum puteam de cealaltă.

Petrecerea se sfârși brusc din cauza a doi americani afumați care au început să-și care pumni. În confuzia ce s-a creat, Christine a plecat cu acel Conte debil care o adusese. Din fericire apucasem să-i iau adresa înainte de-a pleca.

Când am ajuns acasă i-am făcut lui Carl o dare de seamă fierbinte despre întreaga afacere. Se entuziasma imediat. Trebuie neapărat s-o invităm la noi la cină – cu cât mai repede cu atât mai bine. Va invita și el o prietenă de-a lui, una nouă pe care o întâlnise la Circul Medrano. Era acrobată, îmi spuse el. Nu credeam o iotă din toate acestea, dar am zâmbit și am spus că n-ar fi rău.

Sosi și seara în cauză. Carl pregătise cina și, ca de obicei, comandase cele mai scumpe vinuri. Acrobata sosi prima. Era o fată atentă, inteligentă, vioaie, cu trăsături mignone și drăguțe care, din

cauza coafurii în cârlionți arăta ca o cățelușă pomerană. Era una dintre acele suflete fără griji care se fut la prima vedere. Carl nici nu s-a prea lăudat cu ea după cum îi era obiceiul când făcea câte-o nouă achiziție. Era cu adevărat ușurat, totuși, că găsise pe cineva cu care s-o înlocuiască pe mohorâta Eliane.

— Cum ți se pare? mă întrebă el luându-mă la o parte. Crezi că merge? Nu-i rea, așa-i? Apoi, după ce se mai gândi:

— Pentru că veni vorba, Eliane pare să fi făcut un clenci pentru tine. De ce nu treci pe la ea? Nu-i rea la pat, asta ți-o garantez eu. Nu trebuie să-ți pierzi vremea cu preliminarii; îi șoptești doar câteva vorbe bune și-o pui pe spate. Are o pizdă care lucrează ca o pompă absorbantă…

Cu asta îi făcu semn Corinnei, prietena lui acrobată, să vină mai aproape.

— Întoarce-te, spuse el. Vreau să-i arăt ce fund ai. Își trecu apreciativ mâna peste crupa ei.

— Simte *asta*, Joey, spuse el. Catifea, nu?

Tocmai îi urmam sfaturile când se auzi o bătaie în ușă.

— Asta trebuie să fie pizda pentru tine, spuse Carl, ducându-se la ușă și deschizând-o.

La vederea Christinei lăsă să-i scape un hăuit și, aruncându-și brațele pe după ea, o trase înăuntru, exclamând:

— E minunată, minunată! De ce nu mi-ai spus cât e de frumoasă?

Am crezut c-o să-și iasă din fire de admirație. Dansa în jurul camerei și bătea din palme ca un copil.

— Oh, Joey, Joey, spunea el, aproape lingându-se pe degete de poftă. E minunată. Cea mai bună pizdă pe care ai scos-o vreodată la iveală!

Christine prinse cuvântul pizdă.

— Ce înseamnă? întrebă ea.

— Înseamnă că ești frumoasă, răpitoare, radioasă, spuse Carl, ținând-o în extaz de mâini. Ochii îi erau umezi ca ai unui cățeluș.

Engleza Christinei era aproape elementară; Corinne știa chiar mai puțin. Așa că am vorbit franțuzește. Ca aperitiv am băut puțin vin alsacian. Cineva puse un disc, după care Carl începu să cânte cu o voce puternică și pătrunzătoare, fața i se înroși ca o sfeclă, buzele îi erau umede, ochii îi străluceau. Din când în când se ridica și se ducea la Corinne și-i dădea o țocăială umedă pe gură – să arate că nu uitase de ea. Dar tot ce spunea era pentru Christine.

— Christine! spunea el, mângâindu-i brațul, alintând-o ca pe o pisică. Christine! Ce nume magic! (De fapt detesta numele; obișnuia să spună că e un nume stupid, potrivit pentru o vacă sau o iapă deșelată). Lasă-mă să mă gândesc, și-și dădea ochii peste cap, luptându-se parcă să prindă o metaforă cât mai exactă. E ca o dantelă fragilă în lumina lunii. Nu, nu lumina lunii – *amurg*. Oricum, e fragil, delicat, ca sufletul tău… Mai dați-mi o înghițitură de vin, careva. Sunt capabil și de metafore mai bune.

Christine, fată cu picioarele pe pământ, întrerupse acest spectacol să întrebe dacă e gata cina degrabă. Carl se prefăcu a fi șocat.

— Cum poate o ființă frumoasă ca tine să se gândească la mâncare într-un asemenea moment? exclamă el.

Dar și lui Corinne îi era foame. Ne-am așezat, Carl încă roșu ca o sfeclă. Își mută privirile umede de la una la cealaltă, parcă nehotărât pe care din ele s-o lingă prima. Era evident într-o dispoziție să le lingă pe amândouă din cap până-n picioare. După câteva înghițituri, se ridică și salivă peste Corinne. Apoi, ca și cum ar fi luat o doză de iarba-mâței se trase lângă Christine și-i făcu același lucru. Nu le displăcu, dar au rămas puțin buimace.

Probabil că se întrebau cum avea să se termine seara aceasta.

Cum încă eu n-o atinsesem pe Christine, eram curios să observ cum se comporta ea – cum vorbea, cum râdea, cum mânca și cum bea. Carl umplea de zor paharele, de parcă n-am fi băut altceva decât limonada. Christine părea intimidată, mă gândeam, dar vinul urma să-și facă efectul curând. Nu trecu mult și am simțit o mână pe picior, strângându-mă. Am apucat-o și am pus-o la mine între picioare. Și-o retrase, ca speriată.

Carl începu acum s-o potopească cu întrebări despre Copenhaga, despre copiii ei, despre viața ei conjugală. (Uitase că soțul ei murise). Brusc, ca din senin, o privi și rânji malițios, spunându-i:

— *Ecoute, petite,* ce aș vrea eu să știu e asta – dacă îți trage din când în când un futai ca lumea?

Christine se făcu stacojie. Privindu-l în ochi îi răspunse glacială:

— *Il est mort, mon mari.*

Oricine altcineva ar fi fost dezolat. Nu Carl însă. El se ridică în picioare cu o expresie firească, bine dispusă, și, ducându-se la ea, o sărută cast pe-o sprânceană.

— *Je faime,,* spuse el și alergă înapoi la locul lui. Un moment mai târziu trăncănea despre spanac și ce gust bun avea acesta crud.

Există un lucru la nordici pe care eu nu-l pot înțelege. N-am întâlnit niciodată unul, bărbat sau femeie, de care să mă fi simțit atras cât de cât. Nu vreau să spun, prin asta, că prezența Christinei funcționase ca un ecran mat. Dimpotrivă, seara se derula ca o mașină bine unsă. Odată cina terminată, Cari își conduse acrobata spre divan. Eu m-am așezat pe covor cu Christine, în camera cealaltă. La început a fost puțină luptă, dar odată ce am reușit să-i deschid picioarele și să-i pornesc secrețiile, se angaja și ea cu dărnicie. După câteva spasme începu să plângă. Plângea din cauza soțului ei mort, îmi mărturisi. Nu puteam înțelege.

Îmi venea să-i spun: „Ce are *asta* a face acum?” M-am străduit să aflu care era motivul anume pentru care-i purta atâta respect defunctului ei soț.

— Ce-ar crede el despre mine dacă m-ar vedea întinsă aicea pe podea cu tine?

Asta mi se păru ceva atât de ridicol încât îmi veni s-o pleznesc. Mă apucă o perversă pornire s-o pun să facă ceva pentru care să aibă de ce să-i fie rușine și să aibă remușcări.

Chiar în clipa aceea l-am auzit pe Carl că se scoală să se ducă la baie. L-am strigat să ni se alăture la un pahar.

— Așteaptă un minut, spuse el, cățeaua asta sângerează ca un porc tăiat.

Când ieși din baie i-am spus, în englezește, să-și încerce norocul cu Christine. La care m-am scuzat eu și m-am dus la baie. Când m-am întors, Christine era încă întinsă pe podea, fumând o țigară. Carl zăcea lângă ea, încercând cu blândețe să-i deschidă picioarele. Ea zăcea acolo rece ca un castravete, cu picioarele încrucișate, fața ei goală de orice expresie. Am mai turnat eu ceva de băut și am trecut în încăperea cealaltă să flecăresc cu Corinne. Și ea zăcea pe spate cu o țigară între buze, gata, presupun, pentru încă un tur dacă se întâmpla să treacă cineva pe-acolo. M-am așezat lângă ea și am vorbit ceva în dorul lelii pentru a-i da timp lui Carl să-și rezolve problema.

Tocmai când credeam că totul mergea bine, Christine dădu fără veste buzna înăuntru. Pe întuneric se împiedică de divan. Am prins-o și am tras-o lângă Corinne. Într-un moment apăru și Carl și plonja pe divan. Toată lumea tăcea. Ne-am întors și ne-am răsucit, încercând să ne găsim locul. În gestul ei, mâna mea atinse un sân gol. Era rotund și ferm, cu sfârcul întărit și ademenitor. Mi-am închis buzele în jurul lui. Am recunoscut ceea ce era parfumul Christinei. Ridicându-mi capul să-i găsesc gura, am simțit o mână care mi se strecura înăuntrul șlițului. În timp ce limba mea aluneca în

gura ei m-am întors ușor ca să-i permit Corinnei să-mi extragă membrul. Clipa următoare am simțit răsuflarea ei fierbinte peste acesta. În timp ce ea morsoca, am apucat-o pe Christine cu pasiune, mușcându-i buzele, limba, gâtul. Părea să fie într-o dispoziție neobișnuit de pasională, cu cele mai ciudate gemete și spasmodice mișcări ale trupului. Cu brațele în jurul gâtului meu mă ținea ca într-o menghină; limba i se îngroșase, parcă sub presiunea puternică a sângelui. M-am luptat să-mi eliberez pula din furnalul gurii Corinnei, dar în van. Ușurel am încercat s-o rotesc ca s-o eliberez, dar n-o lăsa din gură ca un pește, reținând-o cu ajutorul dinților.

Între timp Christine se convulsiona tot mai violent, de parcă ar fi fost în chinurile orgasmului. Am reușit să-mi eliberez brațul, care fusese țintuit sub spinarea ei, și mi-am strecurat mâna spre torsul ei. Chiar mai jos de brâu am simțit ceva tare; era ceva acoperit cu păr. Mi-am cufundat degetele în el.

— Hei, sunt *eu*, spuse Carl, trăgându-și capul.

Cu asta Christine începu să tragă de mine ca să mă desfacă de Corinne, dar Corinne nu-mi dădu drumul. Carl se aruncă acum peste Christine care nu mai știa de ea. Eu zăceam în așa fel încât acum aveam acces la curul ei s-o stimulez în timp ce Carl o scormonea în draci. Am crezut că va înnebuni, după modul cum se răsucea și gemea și scotea sunete nearticulate.

Brusc totul se termină. Imediat Christine sări din pat și se îndreptă spre baie. Pentru o clipă sau două noi cei trei am rămas tăcuți. Apoi, ca și cum am fi fost atinși în același loc buclucaș, am izbucnit în hohote de râs. Carl râdea cel mai tare dintre toți – unul din râsurile lui acelea nebunești care păreau să nu se mai termine niciodată.

Încă mai râdeam când ușa băii se dădu brusc în lături. Și iat-o pe Christine încadrată în lumină,

fața ei roșie ca para, dorind furioasă să știe unde-i sunt veșmintele.

— Sunteți dezgustători, țipă ea. Lăsați-mă să ies de aici!

Carl făcu o tentativă să-i liniștească sentimentele zbârlite, dar eu i-am tăiat-o scurt zicând:

— Las-o să plece dacă așa vrea.

Nici măcar nu m-am ridicat să-i caut lucrurile. L-am auzit pe Carl spunându-i ceva cu o voce înăbușită, și apoi am auzit vocea mânioasă a Christinei spunând:

— Lasă-mă în pace – sunteți niște porci dezgustători!

Cu asta ușa se trânti și dus-a fost.

— Asta-i frumusețea ta cea scandinavă, am spus.

— Dah, da, mormăi Carl, străbătând încăperea cu capul plecat. Păcat, păcat, murmura el.

— Ce-i păcat? am spus. Nu fi prost! Mai bine nu s-a simțit ea niciodată în viața ei.

El începu să se hâțâie ca apucat de streche.

— Dar dacă e plină de blenoragie? spuse el, și se năpusti la baie, unde făcu zgomotos gargară ca să-și spele gâtul.

— Ascultă, Joey, strigă el de-acolo, scuipând apa din gură, ce crezi c-o fi înfuriat-o atât de tare? Pentru c-am râs așa de mult?

— Așa-s toate, spuse Corinne. *La pudeur*.

— Mi-e foame, spuse Carl. Hai să ne așezăm și să mai cinăm o dată. Poate că se răzgândește și vine înapoi.

Murmură ceva pentru sine, apoi adăugă, ca un bilanț:

— E ceva de neînțeles.

Notes

[←1]

Limburger – brânză de o consistență moale, cu gust și aromă puternice.

Table of Contents

ZILE LINIȘTITE LA CLICHY
MARA-MARIGNAN

Table of Contents

ZILE LINIȘTITE LA CLICHY 2
MARA-MARIGNAN 57